

33. Yleiset työt

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1958 puheenjohtajana osastopääll. Valtter Laitinen, varapuheenjohtajana yli-ins. Harald Backman sekä jäsenenä dipl.ins. Ilmari Helanto, varat. Gustaf Laurent, lehtori Aarre Loimaranta, johtaja Fritiof Sundqvist, kaup.joht. Arno Tuurna, viilaaja Veikko Vanhanen ja pääluottamusmies Erkki Westerlund.

Kaupunginhallituksen edustajaksi lautakuntaan oli määrätty teollisuus- ja rakennustoiminta johtava apul.kaup.joht. Hjalmar Krogius. Lautakunnan sihteerinä toimi varat. Tauno Lehtinen.

Lautakunta kokoontui 47 kertaa ja käsitteli 1 778 asiaa. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 532.

Lautakunnan lopulliset päätökset. Yleisten töiden lautakunnan kertomusvuoden aikana tekemistä lopullisista päätöksistä mainittakoon seuraavat tärkeimmät:

Katurakennusosaston toimialaan kuuluvia: Rajasaaren puhdistamon laajentamista varten päätti lautakunta oikeuttaa katurakennusosaston tekemään sopimuksen Oy. Yleisen Insinööritoimiston kanssa ilmansyöttöputkiston ja ilmasolien puhtaaksipuhallusputkien hankinnasta ja asennuksesta hintaan 7.805 mmk ja 720 kpl:een ilmanhajoituslevyerän hankinnasta kiinnitystarpeineen hintaan 410 000 mk sekä tilaamaan em. yhtiöltä tarvittavat välppä- ja pumppulaitteet hintaan 9.834 mmk ja Oy. S. G. Tuderukselta National R 4 AP 8-tyyppisen voimakoneen, joka oli varustettu Oy. Strömberg Ab:n generaattorilla, arviohintaan 15 862 647 mk (24. 2. 307 §, 2. 6. 790 §, 30. 6. 965 §). Puhdistamon laajennuksen toisen vaiheen rakennustyö päätettiin antaa Oy. Yleisen Insinööritoimiston suoritettavaksi urakkahintaan 38.75 mmk (1. 9. 1 192 §).

Hopeasalmentien sillan rakentaminen päätettiin antaa Sillanrakennus Oy:n tehtäväksi 8.35 mmk:n urakkahinnasta (5. 5. 648 §).

Katurakennusosasto oikeutettiin antamaan katupäällystystyöt tarjouksen tehneille eri toiminimille huomioon ottaen tarjousten edullisuuden kaupungille (12. 5. 701 §, 21. 7. 1 051 §).

Herttoniemen pikatien Saarenniityn urheilukentän kohdalle tehtävän alikulkutunnelin rakennusurakan päätti lautakunta antaa Rakennus- ja Insinööritoimisto Oy. Erector Ab:n tehtäväksi hintaan 10.35 mmk (30. 6. 964 §) sekä Tupasaarentien yli tehtävän pikatien kaksoissillan rakennusurakan Rakennus- ja Insinööritoimisto Yrjö Karjalaiselle 17.25 mmk:n urakkahinnasta (27. 10. 1 455 §).

Strömsin pumppuaseman rakennus- ja koneistotyön päätti lautakunta antaa Oy. Veson suoritettavaksi 15.75 mmk:n urakkahintaan (8. 12. 1 668 §) sekä Kulosaaren puhdistamon koneisto- ja rakennustöiden suorituksen toiminimi G. V. Berg & Co:lle hintaan 36.672 mmk sekä oikeuttaa katurakennusosaston allekirjoittamaan urakkasopimuksen siten, että toiminimi vastasi myös maa- ja rakennustöiden sopimuksen mukaisesta täyttämisestä, vaikka se näiden töiden osalta käyttikin alaurakoitsijana Oy. Yleistä Insinööritoimistoa (22. 12. 1 771 §).

Talorakennusosaston toimialaan kuuluvia: Lautakunta päätti antaa jäljempänä mainittujen rakennusten suunnittelun tavanmukaisesta arkkitehtipalkkiosta seuraavien arkkitehtien suoritettavaksi: Malmin sairaalan hoitohenkilökunnan

uusi asuntolarakennus, arkkrit. Toivo Löyskä (13. 1. 33 §) sekä Eteläsataman matkustajalaiturin varastorakennus, arkkitehtitoimisto Hytönen & Luukkonen (4. 8. 1 069 §). Sosiaalivirastotalon suunnittelu annettiin arkkrit. Heikki Sirenin tehtäväksi arkkitehtiliiton vahvistaman palkkiotaksan mukaisesta arkkitehtipalkkiosta kuitenkin siten, että palkkio sovitaan prosenttimäärältään enintään ko. taksan mukaan kyseeseen tulevan prosenttilatituudin alarajan ja keskivälin keskiarvon suuruiseksi (28. 4. 623 §).

Oulunkylän kansakoulun putkitöiden suorittaminen päätettiin antaa Vesijohtoliike Huber Oy:lle hintaan 9.969 mmk (13. 1. 35 §). Suomenlinnan kansakoulun rakennus-, kone- ja sähköteknilliset työt annettiin toiminimi Viisas & Limon tehtäväksi 49.39 mmk:n urakkahinnasta (18. 8. 1 131 §). Lisäksi lautakunta päätti, että kertomusvuoden talousarvioon merkittyä, Eläintarhan kansakoulun lämpö- ja vesijohtojen täydellistä uusimista varten tarkoitettua määrärahaa ei kertomusvuonna käytetä lämminvesiboilerin uusintaa varten tarvittavaa rahamäärää lukuun ottamatta sekä että Kaisaniemen kansakoulun lämpö-, vesi- ja viemärijohtojen, ilmanvaihtolaitteiden, opetuskeittiön ja suihkuhuoneen uusimista varten samoin varatut määrärahat siirretään v. 1959 käytettäväksi (5. 5. 653 §).

Jätteiden polttolaitoksen maan- ja kallionpoistotyöt annettiin urakkana Elovuori & Kump. Oy:lle yhtiön tarjouksen mukaisilla hinnoilla (13. 1. 36 §).

Elintarvikekeskuksen juurikasvaraston kuljetus- ja tavarankäsittelylaitteet päätettiin tilata Oy. Ammukselta hintaan 7.695 mmk, edellyttäen että kaupunginhallitus hyväksyy ko. varaston pääpiirustukset (20. 1. 85 §). Helsinginkatu 24:ään tulevien matalapaine-höyrykattiloiden uusimistyö päätettiin tilata Keskuslämpö Oy:ltä hintaan 8.33 mmk, mikäli oikeus määrärahan ylittämiseen myönnetään (2. 6. 807 §).

Hanasaaren voimalaitoksen teräskattotuolien hankinta annettiin Rontu Oy:lle hintaan 15.73 mmk (27. 1. 132 §), menovesikanavan ja viemärien perustuksen urakatyö Silta ja Satama Oy:lle hintaan 11.55 mmk (21. 4. 586 §), voimalaitoksen maalaustyö Maalausliike J. Mellais Oy:n suoritettavaksi 6.77 mmk:n hinnasta (10. 11. 1 523 §) sekä voimalaitostyömaan paalutustyö Pohjavahvistus Oy:n suoritettavaksi laskutustyönä yhtiön tarjouksen mukaisesti, kuitenkin eräillä ehdoilla (30. 6. 942 §). Voimalaitoksen lämpöjohtotöiden suoritus annettiin Onninen Oy:lle hintaan 8.044 mmk (8. 9. 1 220 §).

Koskelan lämpökeskuksen ja keskuspesulan louhintatöiden suoritus annettiin yksikköhintaurakkana Maa ja Kallio Oy:lle (27. 1. 135 §), rakennusteknillisten töiden suoritus urakkana Rakennustoimisto Laatubetoni Oy:lle 249 mmk:n hinnasta (1. 9. 1 191 §), putkijohtotyöt päätettiin tilata Oy. Radiator Ab:lta hintaan 33.655 mmk ja ilmanvaihtolaitteet Oy. Aerator Ab:lta hintaan 17 604 700 mk (15. 9. 1 256 §), sähkötöiden suoritus annettiin Itäsuomalainen Sähkö Oy:lle 23 mmk:n yhteishintaan (29. 9. 1 327 §). Lämpökeskuksen putkityöt, vedenkäsittelylaitoksen asennus sekä keskuspesulan höyry- ja lauhdevesikeskuksen sekä lämpökeskuksen ja pesulan välisten höyry- ja lauhdevesijohtojen hankinta ja asennus päätettiin tilata vesijohtoliike Huber Oy:ltä hintaan 8.606 mmk (13. 10. 1 385 §). Keskuspesulan pesu- ym. koneet tarjousten mukaisesti asennettuina päätettiin tilata G. V. Berg & Co:lta hintaan 36.091 mmk, Oy. Structorilta hintaan 43.799 mmk, Oy. Ainekolta hintaan 8.571 mmk, Oy. Telkolta hintaan 13.310 mmk sekä Oy. Mercantilelta hintaan 160 000 mk, ollen koko hankinnan yhteissumma 101.631 mmk (14. 4. 547 §, 21. 7. 1 038 §). Lautakunta oikeutti talorakennusosaston tilaamaan Koskelan sairaskodin ja keskuspesulan kaukolämmityslaitteet ja -työt Radiator Oy:ltä hintaan 7.865 mmk (15. 12. 1 709 §). Lisäksi päätettiin antaa Koskelan sairaskodin keskusrakennuksen louhintatyöt yksikköhintaurakkana Vesto Oy:n suoritettavaksi (3. 11. 1 496 §).

Toukolan konekorjaamon muuntamon, I ja II lisärakennuksen sekä vanhan konekorjaamon rakennusmuutoksen sähkötyöt annettiin Oy. Strömberg Ab:n suoritettavaksi hintaan 22 949 315 mk (10. 2. 227 §).

Lautakunta päätti antaa sähkölaitoksen seitsemän muuntamorakennuksen rakennustyön Y. Torvisen tehtäväksi yhteishintaan 6.65 mmk ja toisen, myös seitsemän rakennusta käsittävän muuntamoryhmän rakennustöiden suorituksen Kehärakenne Oy:lle yhteishintaan 8.84 mmk (17. 3. 429 §).

Lautakunta päätti antaa jäljempänä mainittujen rakennusten konstruktiosuunnittelun suoritettavaksi tavanmukaisesta insinööripalkkiosta seuraavasti: keskuspesulan, ins. Lasse Karkan tehtäväksi, Koskelan sairaskodin keskusrakennuksen, prof. Viljo Kuuskosken tehtäväksi, rakennusviraston toimistotalon, Rakento Oy:n tehtäväksi sekä sosiaalivirastotalon, insinööritoimisto Magnus Malmbergin tehtäväksi (28. 4. 621 §, 17. 11. 1 548 §).

Sosiaalivirastotalon koneteknillisten suunnitelmien laatiminen päätettiin antaa Voima- ja Polttoainetaloudellisen yhdistyksen Ekonon tehtäväksi ja insinööritoimisto Risto Mäenpään tehtäväksi saman rakennuksen sähkötekniillisten suunnitelmien laadinta tavanmukaisesta palkkiosta (24. 11. 1 594 §).

Herttoniemen kytkinlaitoksen rakennusteknillisten töiden suoritus annettiin Raken-
nusliike Viisas & Limon tehtäväksi 50 mmk:n urakkahinnasta (12. 5. 691 §).

Auroran sairaalan korkeapaineohyrykattilan päätti lautakunta tilata Rosenlew Oy:ltä hintaan 19,5 mmk lisättynä liikevaihtoverolla (19. 5. 738 §).

Lautakunta päätti antaa suomenkielisen työväenopiston kalustonhankinnan Raken-
nuspuusepäntyöt Oy:n tehtäväksi hintaan 5,465 mmk. Maalaustyöt annettiin K. Zetter-
berg & Kumppanit -nimiselle toiminimelle hintaan 8 604 746 mk (2. 6. 802 §, 16. 6. 887 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa talorakennusosaston tilaamaan rakennusviraston kone-
korjaamon muutos- ja lisärakennuksen koneteknilliset työt vesi- ja viemärijohtotöiden
osalta vesilaitokselta hintaan 5,55 mmk, lämpö- sekä paineilma-, hitsaus- ja jäteöljyjohto-
jen ja -laitteiden asennustyöt Vesijohtoliike Onninen Oy:ltä hintaan 24,054 mmk sekä
ilmanvaihtolaitteita koskevat työt Valmet Oy:ltä hintaan 8,862 mmk (16. 6. 888 §).

Talorakennusosasto oikeutettiin tilaamaan Marian sairaalan talousrakennuksen muu-
tostyöhön kuuluvat sähkötyöt sähkölaitokselta (16. 6. 885 §) sekä Malmin sairaalan van-
han päärakennuksen vesi- ja viemärijohtojen uusimistyöt vesilaitokselta (10. 11. 1 521 §).
Maa ja Kallio Oy. -nimisen yhtiön tehtäväksi annettiin Hesperian sairaalan uudisraken-
nuksen ja tuberkuloositoimistorakennuksen louhintatyöt (1. 9. 1 190 §, 22. 12. 1 757 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa talorakennusosaston tekemään Contracta Oy:n (urakoit-
sijan) kanssa mainitun yhtiön 8. 10. päivätyt, Meritullinkadun virastotalon rakennus-
urakkasopimukseen liittyvän korvausvaatimuksen johdosta sopimuksen, jonka mukaan
kaupunki suorittaa Contracta Oy:lle em. rakennustyön urakoitsijasta riippumattomista
viivästyksistä urakoitsijalle aiheutuneina lisäkustannuksina kertakaikkisena korvauksena
3,2 mmk erällä tarkemmin määritellyillä ehdoilla (20. 10. 1 418 §).

P u i s t o - o s a s t o n t o i m i a l a a n k u u l u v i a : Lautakunta päätti myöntää
Oy. Yleisradio Ab:lle luvan televisiölähetyksen järjestämiseen kaupungin talvipuutar-
hasta 30. 9. klo 18.30—19.00 vuokratta. Harjoitukset esitystä varten saatiin pitää samassa
paikassa aikana 29. 9.—30. 9. kasvihuoneiden sulkemisajan jälkeen. Yhtiö velvoitettiin
korvaamaan kaupungille em. toimenpiteiden mahdollisesti aiheuttamat kasvien vahingot
ja ylimääräiset kulut (22. 9. 1 279 §).

H a n k i n t a o s a s t o n t o i m i a l a a n k u u l u v i a : Kaupungin puutavara- ja
polttoainetoimistolta päätti lautakunta oikeuttaa hankintaosaston tilaamaan paalutuk-
keja, kokonaishankintahintana 6,175 mmk, veistettyä puutavaraa, kokonaishankintahin-
taan 19,4 mmk (3. 2. 185, 186 §) sekä lisäksi eräitä eria sahattua ja höylättyä puutavaraa
(3. 3. 357 §, 29. 9. 1 312 §, 27. 10. 1 443 §).

Hankintaosasto oikeutettiin tilaamaan Oy. Exim Ab:lta Hanasaaren voimalaitosra-
kennukseen tarvittavat kattolevyt ja tuulettimet yhteishintaan 7 576 £ fob Liverpool
(3. 3. 352 §); tilaamaan Osakeyhtiö Ekströmin Koneliikkeeltä 3 kpl Jones KL 33 -merk-
kisiä liikkuvia nostureita lisälaitteineen hintaan 4 089 400 mk/kpl vapaasti Helsingissä
(3. 3. 355 §) sekä tilaamaan Oy. Rolac Ab:lta 12 traktoria hintaan 651 000 mk/kpl, 6 trak-
toria harjalaitteineen hintaan 817 000 mk/kpl sekä 5 traktoria kuormaajineen, sora- ja
lumikauhoineen hintaan 835 000 mk/kpl liikevaihtoveroineen vapaasti Hangossa (14. 4.
533 §).

Lautakunta oikeutti hankintaosaston tekemään sopimuksia nestemäisen polttoaineen
hankinnasta kaupungin laitoksia, kiinteistöjä ym. varten (14. 4. 535 §, 30. 6. 939, 940 §,
21. 7. 1 033 §, 10. 11. 1 526 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa hankintaosaston tilaamaan Kone Oy:ltä 5 kpl siltanostu-
reja yhteishintaan 7,156 mmk lisättynä liikevaihtoverolla (5. 5. 652 §).

Oy. Rudus Ab:lta oikeutettiin osasto tilaamaan n. 48 000 m³ katusoraa hintaan 618
mk/m³ toimitettavaksi tarkemmin määrättyihin paikkoihin sekä sovittavina toimitus-
aikoina (12. 5. 698 §).

Lautakunta päätti vahvistaa rakennusviraston osastojen noudatettavaksi ohjeet siir-
rettävien työmaarakennusten luovutuksesta ja hoidosta (2. 6. 775 §).

Lautakunta päätti, muuttaen 18. 6. 1956 tekemäänsä päätöstä, luopua Demag-nosturin
hankinnasta sekä oikeuttaa hankintaosaston tilaamaan Oy. Ekströmin koneliikkeeltä

Austin Western -nosturin tarvittavine laitteineen hintaan 8.819 mmk vapaasti tullattuna Helsingissä liikevaihtoveroineen (2. 6. 779 §) sekä muuttaen 27. 2. 1956 tekemäänsä päätöstä, oikeuttaa osaston tilaamaan Valmet Oy:ltä Valmet TD7-merkkisen 5 m:n nostolaitteella varustetun haarukkatrukin hintaan 5 757 500 mk vapaasti tehtaalla Tampereella (16. 6. 867 §).

Hankintaosasto oikeutettiin tilaamaan Vanajan Autotehdas Oy:ltä VAK 2—4000 merkkinen kuorma-auton alusta hintaan 2 287 800 mk ja puoliperävaunu TP-50 renkai-neen hintaan 533 122 mk, Haka-auto Oy:ltä 2 kpl MAN 415 L1 merkkistä kuorma-auton-alustaa hintaan 2 137 500 mk/kpl sekä Autola Oy:ltä Commer B-569 merkkinen kuorma-auton alusta hintaan 1 242 125 mk ja Commer C-715 merkkinen kuorma-auton alusta hin-taan 1 596 475 mk (16. 6. 868 §).

Lisäksi lautakunta päätti oikeuttaa hankintaosaston tilaamaan Järvenpään Sementti-tuote Oy:ltä 1 000 kpl jalallisia uurreputkia, läpimitta 80 cm, yhteishintaan 4.08 mmk ja Kattopeite Oy:ltä 1 230 kpl 100 cm:n läpimittaisia jalallisia uurreputkia yhteishintaan 7 564 500 mk (13. 10. 1 384 §) sekä OTK:lta 464 500 kg betoniterästä ja 635 000 kg harja-terästä yhteishintaan 53 891 590 mk (24. 11. 1 583 §).

M u i s t a t ä r k e i m i s t ä p ä ä t ö k s i s t ä mainittakoon seuraavat: Lautakunta päätti, huomioon ottaen vallitsevan vaikean työllisyystilanteen, kehottaa rakennusviraston osastoja pidättäytymään mahdollisuuksien mukaan kaupungin palveluksessa va-kinaisesti olevien työntekijäin irtisanomisesta (13. 1. 53 §).

Lautakunnan kokoukset kertomusvuonna päätettiin pitää maanantaisin klo 16.00 alkaen, paitsi kesäaikana klo 15.00 alkaen (20. 1. 72 §).

Kaup.ins. Walter Starckin esettynä ollessa määrättiin katurak.pääll. Yrjö Virtanen, puhtaanapitopääll. Bror Ax ja I apul.katurak.pääll. Kaarlo Laurila hyväksymään raken-nusviraston puolesta laskuja ja niihin verrattavia asiakirjoja (20. 1. 73 §).

Rakennusviraston osastopäälliköiden omalla vastuulla suoritettavien hankintojen ja urakoiden ylimmät rajat vahvistettiin (20. 1. 74 §).

Lautakunta päätti kehottaa rakennusviraston ao. osastoja ottamaan tarkoin huomioon rakennussuunnitelmia ja niihin tulevia muutoksia koskevissa asioissa kaupunginhallituk-sen 12. 6. kirjelmässään antamat ohjeet. Samalla kehoitettiin viraston osastoja esittämään lautakunnalle rakennussuunnitelmien muutokset heti tarpeen niiden toteuttamiseen ilme-tessä (30. 6. 932 §) sekä päätettiin kehotuksena ilmoittaa viraston kaikille osastoille, että työmaavartioinneista oli aina tehtävä kirjalliset sopimukset, että vartioimistehtäviin liit-tyvissä vakuutus sopimuksissa oli pyrittävä mahdollisuuksien mukaan huomioimaan kau-pungin edut ja että oli vältettävä sellaisten työkalujen ja muiden varusteiden säilyttämistä työmaakojuissa, jotka eivät olleet taarpeellisia työn suorituksessa (15. 9. 1 250 §).

Esitykset. Kaupunginhallitukselle tehdyt tärkeimmät esitykset, jotka on ryhmitelty viraston eri toimialojen mukaan, koskivat seuraavia asioita:

k a t u r a k e n n u s o s a s t o n t o i m i a l a a n k u u l u v i a : katujen ja teiden päällystämiseen, kunnostamiseen tai rakentamiseen varattujen määrärahojen käyttöä (20. 1. 96 §, 12. 5. 702—704 §, 27. 10. 1 457 §) tai määrärahan myöntämistä eräisiin kor-jaustoihin (4. 8. 1 072, 1 076 §); eräiden vesi- ja viemärijohtotöihin varattujen määräraho-jen käyttöä (27. 1. 137 §, 21. 4. 594 §, 20. 10. 1 424 §, 8. 12. 1 670 §, 22. 12. 1 761 §); Mylly-puron, Vartiokylän, Malmi-Tapanilan alueen, Oulunkylän asuntoalueen ja Puistolan ko-koajohtojen sekä Pukinmäeltä Puistolaan johtavan viemärijohtoon piirustusten hyväk-symistä sekä Malmin-Vanhankaupunginlahden kokoojaviemärisuunnitelman muutta-mista (3. 2. 192 §, 24. 2. 306 §, 22. 9. 1 301 §, 22. 12. 1 760, 1 762 §); Vartiokylän uuden kansakoulun viemärien käyttöönottoa sekä yksityisten maalle tulevia viemäreitä koske-vien sopimusten tekemistä (3. 2. 192 §); Tarvon moottoritien kaupungin rajan ja Huopa-lahdentien välisen osan rakentamista (3. 2. 197 §); Konalan pumppuaseman sekä Kulo-saaren puhdistamon suunnitelmien hyväksymistä (10. 3. 394 §, 2. 6. 789 §); Hopeasalmen-tien sillan sekä Herttoniemen pikatielle siirtolapuutarhan kohdalle rakennettavan yhdis-tetyn pikarata- ja ajoneuvosillan suunnitelmien hyväksymistä (10. 3. 395 §, 24. 11. 1 608 §); eräiden esikaupunkialueen teiden kunnossapidon järjestelyä sekä tästä aiheutuvaa paikallisten rakennusjärjestysten tai niiden yksityisten pykälien kumoamista (17. 3. 421 §); Talin roskienlahottamon pääpiirustusten hyväksymistä (17. 3. 423 §); Pitäjän-kujan viemärimissuunnitelman hyväksymistä ja viemärirakennuskustannusten jakoehdo-tuksen laatimista (21. 7. 1 054, 1 055 §); Konalan kokoojaviemärien, Et.-Kaarelasta Las-

saksen kautta Konalan pumppuasemalle johtavan kokoojaviemärin ja sen sivuhaaran sekä Pukinmäen kokoojajohdon suuntien vahvistamista (29. 9. 1 324 §, 6. 10. 1 353 §, 13. 10. 1 397 §); eräiden säästyneiden määrärahojen käyttämistä kaupungin ulosmenoteiden polkupyöriteiden rakentamisen jatkamiseen ja esikaupunkialueen linja-autopysäkkien rakentamiseen (10. 11. 1 520 §); uuden Lahden tien Helsingin alueelle tulevan osan rakentamista (24. 11. 1 606 §); Kulosaaren ja Toukolan yhteisväestönsuojien rakennussuunnitelmien sekä Keski-Kallion väestönsuojan piirustusten hyväksymistä (1. 12. 1 641 §, 22. 12. 1 775, 1 776 §);

puhtaanapito-osaston toimialaan kuuluvia: eräiden v:n 1957 ja kertomusvuoden puhtaanapitomäärärahojen ylittämisoikeutta (13. 1. 27 §, 20. 1. 99 §, 21. 7. 1 032 §, 15. 9. 1 247 §);

talorakennusosaston toimialaan kuuluvia: seuraavien pää- tai luonnospiirustusten hyväksymistä: Marian sairaalan talousrakennuksen sekä osastojen K 1 ja K 2 korjaus- ja muutostöiden (20. 1. 83 §, 21. 4. 591 §), Malmin sairaalan korjaus-, muutos- ja lisärakennustöiden sekä pienoispuhdistamon rakennuksen (21. 4. 582 §, 12. 5. 690 §, 22. 12. 1 754 §), Nummelan parantolan henkilökunnan asuntolan rakennustöiden (15. 9. 1 251 §), Kivelän sairaalan rakennus n:o 9:n makuuhallin muutostöiden (21. 4. 590 §), Koskelan sairaskodin uuden lämpökeskusrakennuksen sekä keittiö- ja keskusrakennuksen rakennustöiden (24. 3. 454 §, 24. 11. 1 598 §), rakennusviraston virastotalorakennuksen (4. 8. 1 064 §), Meritullinkadun virastotalon lopullisten muutostöiden (27. 10. 1 444 §), Suomenlinnan ja Et.-Kaarelan kansakoulurakennusten (16. 6. 894 §, 3. 11. 1 503 §), Et.-Kaarelan lastentarha- ja lastenseimirakennuksen (22. 12. 1 752 §), Herttoniemeen tulevan vanhusten asuntolan (24. 11. 1 593 §), Kyläsaaren jätteiden polttolaitoksen (2. 6. 806 §, 3. 11. 1 502 §), kaupungin keskuspesulan (30. 6. 951 §), Stansvikin kartanon lisärakennuksen (2. 6. 798 §, 24. 11. 1 599 §), elintarvikekeskuksen juurikasvaraston (20. 1. 84 §), Haagan paloasemarakennuksen (4. 8. 1 063 §), Lauttasaaren vesisäiliön rakennustyön (24. 2. 295 §), Herttoniemen kytkinlaitoksen (27. 1. 128 §, 30. 6. 948 §), Kulosaaren jätevedenpuhdistamon (8. 12. 1 671 §), Sturenkadulla sijaitsevan poikien ammattikoulun B-rakennuksen öljy- ja kaasupullovaraston rakennustöiden sekä vanhan osan eräiden tilojen korjaus- ja muutostöiden (2. 6. 799 §, 1. 12. 1 634 §), Hernesaassa sijaitsevan rakennusviraston autokorjaamon peruskorjaustöiden (16. 6. 893 §), sähkölaitoksen keskusvaraston ja korjauspajan muutos- ja korjaustöiden (15. 12. 1 708 §), urheilu- ja retkeilytoimiston keskuskorjaamon varastosuojan rakennustöiden (5. 5. 644 §), Hanasaaren voimalaitoksen höyry- ja öljyjohtojen venttiilikeskuksen rakennustöiden (27. 10. 1 453 §) ja Toukolan konekorjaamon konesuojarakennuksen laajennustyön piirustusten (22. 12. 1 751 §); suomenkielisen työväenopiston rakennustyömaalla työskennelleiden Suomen Tehdas- ja Asuinrakennus Oy:n työntekijöiden palkkasaatavien suorittamista kaupungin varoista ja saatavien perimistä toiminimen konkurssipesältä (31. 3. 492 §); määrärahojen myöntämistä, ylittämistä tai käyttöoikeutta mm. seuraaviin tarkoituksiin: matalapainekattiloiden uusimiseen Helsinginkatu 24:ssä olevassa rakennuksessa (14. 4. 549 §), Porolahden kansakoulu- ja kirjastorakennuksen piha- ym. töiden saattamiseksi päätökseen (12. 5. 692 §), Stansvikin kartanon lisärakennuksen rakennustyötä varten (2. 6. 798 §), Malmin sairaalan lisärakennuksen saattamiseksi loppuun (27. 10. 1 445 §), elintarvikekeskuksen juurikasvaraston rakennustöiden loppuun saattamiseksi (27. 10. 1 446 §), Toukolan konekorjaamon lisärakennuksen rakennustyön jatkamiseen (3. 11. 1 498 §) sekä suomenkielisen työväenopiston lisärakennuksen rakentamiseksi loppuun (17. 11. 1 556 §); muutostöiden suorittamista Huopalahden poliisivartioasemalla (21. 4. 584 §) sekä suomenkielisen työväenopiston lisärakennuksen ja Toukolan konekorjaamon lisärakennuksen rakennustöitä (10. 11. 1 524 §); painetun selostuksen julkaisemista Auroran lastensairaalarakennuksesta (2. 6. 797 §) sekä lisäpainoksen ottamista em. julkaisusta (1. 12. 1 631 §); kaupungin kiinteistöjen ja laitosten lämmöntarkkailun järjestelyä (16. 6. 889 §); Katariinankatu 1—3:ssa ja Aleksanterinkatu 16:ssa olevien talojen saneeraussuunnitelmien hyväksymistä (30. 6. 950 §); luvan saamista suomenkielisen työväenopiston näyttämön savunpoistoluukkujen hankintaan ja asennukseen (3. 11. 1 499 §) sekä sopimuksen tekemistä Kiinteistö Oy. W. H. W. -nimisen yhtiön kanssa mainitun yhtiön ja kaupungin välisten saatavien kuittaamisesta keskenään (1. 12. 1 630 §);

puisto-osaston toimialaan kuuluvia: oikeutta eräiden v:n 1957 ja

kertomusvuoden puistoja ja istutuksia varten varattujen määrärahojen ylittämiseen (10. 11. 1 519 §, 24. 11. 1 609 §).

Muista tärkeimmistä esityksistä mainittakoon: määrärahan saaminen rakennusviraston toimesta v:n 1957 aikana suoritettujen työttömyystöiden kustannuksiin (27. 1. 152 §); ansiomerkkien myöntäminen rakennusviraston viranhaltijoille (17. 3. 416 §); ohjeiden antaminen rakennusmäärärahojen ylittämistapauksissa ja määrärahojen käytössä talousarvion perusteluista poiketen (31. 3. 486 §) sekä rakennussuunnitelmien muutoksista kaupunginhallituksen 24. 4. antamien selvittävien ohjeiden muuttaminen (5. 5. 638 §); lautakunnan v:n 1959 talousarvioehdotuksen hyväksyminen (9. 6. 835 §, 26. 8. 1 175 §, 1. 9. 1 193 §); oikeuden myöntäminen eräiden kertomusvuoden määrärahojen ylittämiseen (18. 8. 1 127 §, 27. 10. 1 435 §).

Lisäksi lautakunta puolsi eräiden rakennusviraston palveluksessa olevien henkilöiden anomuksia opintomatka-apurahan saamiseksi (24. 3. 449 §) sekä antoi kaupunginhallitukselle selvityksen kompostilaitoksen tuotannon menekkimahdollisuuksista (27. 1. 146 §).

Lausunnot. Lautakunnan kaupunginhallitukselle antamat, sen omaa toimialaa silmälläpitäen tärkeimmiksi katsottavat lausunnot, jotka on ryhmitelty rakennusviraston eri toimialojen mukaisesti, koskivat seuraavia asioita:

katurakennusalaan kuuluvia: Hevossalmen uuden kääntösillan rakentamista, sen sijaintipaikkaa, korkeutta ym. (13. 1. 44 §); liikennesääntökomitean mietintöä (13. 1. 49 §) sekä Lauttasaaren siltatoimikunnan mietintöä (5. 5. 651 §); Puistolan alueen katu- ja viemäriojien sekä Pakilan alueen ojien perkaamiskysymyksiä (13. 1. 51 §, 21. 4. 593 §, 19. 5. 730 §) ja ehdotusta eräiden valtaojien perkaamisesta yksityisille maanomistajille aiheutuvien kustannusten rahoittamiseksi kaupungin myöntämällä lainoilla (3. 11. 1 495 §); alueen luovuttamista kylätien rakentamista varten Laajalahden asutusalueella (20. 1. 90 §); toimikunnan asettamista tutkimaan kaupungin vesikysymystä kokonaisuudessaan (27. 1. 147 §); eräiden katujen ja teiden kunnostamis- ja kunnossapitokysymyksiä (27. 1. 149 §, 3. 2. 196 §, 5. 5. 650 §, 30. 6. 953 §); kaupungin alueelle tulevien maanteiden päätekohtien määrittelemistä (27. 1. 150 §); Suomen Marsalkan ratsastajapatsaan pystyttämistä (3. 2. 193 §); Herttoniementien Kulosaaren- ja Naurissaarensillan välisen osan asema- ja leikkauspiirustusten vahvistamista (24. 2. 298 §); Professorintien sillan ja Hopeasalmen sillan poikkileikkausten vahvistamista (24. 2. 303, 305 §); Et.-Haagan eräiden viemärien rakennuskustannusten osittelun johdosta tehtyä muistutusta sekä valitusta (24. 2. 308 §, 21. 4. 595 §); kaupungin katujen ja liikenneväylien päällystämistä asfaltilla (24. 3. 462 §); Lapinmäen- ja Vihdintien risteys- ja sen lähiristeysjärjestelyä (24. 3. 463 §); Otaniemen-Lehtisaaren-Kuusisaaren kylätien hoitokunnan anomusta avustuksen saamiseksi tien kestopäällystystyöhön (31. 3. 501 §); katujen ja teiden rakentamiskysymyksiä (31. 3. 498 §, 19. 5. 731 §, 2. 6. 773 §, 4. 8. 1 070 §); katurakennusosaston kahden työnjohtajan palkkauskysymystä (14. 4. 529 §); teiden kunnossapitoa koskevien sopimusten aikaansaamista kaupungin ja eräiden teiden käyttäjien välillä (30. 6. 963 §); Agrokseen alueen louhimistöiden suorittamista työttömyystöinä (8. 9. 1 213 §) sekä koneistonhoitohenkilökunnan lisäämistä Herttoniemen puhdistamolla (22. 12. 1 778 §);

puhtaanapito-osaston toimialaan kuuluvia: jalkakäytävien ja katujen auraus- ja hiekoituskysymyksiä (3. 3. 350 §, 16. 6. 858 §); valitusta Taivallahden käytöstä lumenkaatopaikkana (3. 3. 351 §); Mannerheimintie 46—50:ssä purettavaksi määrättyssä autotallissa säilytettyjen puhtaanapito-osaston autojen sijoittamista (16. 6. 857 §); eräiden Ritarihuoneen puistikkoa rajoittavien kadunosien puhtaanapitoa kaupungin kustannuksella (6. 10. 1 358 §);

talorakennusalaan kuuluvia: aloitetta, joka koski palkintojen jakamista vuosittain niille arkkitehteille, joiden suunnittelemissa rakennuksissa sekä taloudellisuus että esteettiset näkökohdat oli parhaiten otettu huomioon (24. 2. 291 §); Toukolaan rakennettavaa yhteisväestönsuojaa (3. 3. 342 §); lisäyksiä ja muutoksia suomenkielisen työväenopiston talon vanhan osan sekä grafiikkasalin rakennussuunnitelmiin (12. 5. 696 §, 16. 6. 884 §); kaupungin omistamien rakennusten hallinnon ja hoidon järjestämiskysymystä (19. 5. 723 §); tuberkuloositoimiston rakennuksen kustannusarviota (19. 5. 734 §); seuraavien piirustusten hyväksymistä: tuberkuloositoimiston rakennuksen (19. 5. 734 §), Malmin sairaalan asuntolarakennuksen (19. 5. 739 §), Marian sairaalan uuden kirurgisten osastojen siipirakennuksen (6. 10. 1 362 §), Stansvikin kartanon lisärakennuksen (30. 6. 947 §), Roihuvuoren vanhainkodin (18. 8. 1 130 §), Haagan paloasemarakennuk-

sen (6. 10. 1 361 §) sekä poikien ammattikoulun uudisrakennuksen pääpiirustusten muutosten hyväksymistä (14. 4. 558 §); Marian ja Kivelän sairaaloiden yhdistämistä kaukolämmitysverkostoon (16. 6. 891 §); ehdotusta maalaustyöntekijöiden ottamisesta kaupungin omaan palvelukseen (11. 8. 1 115 §); tyttöjen ammattikoulun uuden talon suunnittelua (25. 8. 1 161 §); mielisairaaloitumikunnan ja oikeus- ja poliisitalokomitean mietintöjä (15. 9. 1 254 §, 24. 11. 1 588 §); Vallilan nuorisotaloa varten tarvittavaa määrärahaa (15. 9. 1 255 §); kansakoulujen vuosikorjauksiin varattujen määrärahojen siirtämistä kansakoulujen talousarvioon (6. 10. 1 350 §) ja Et.-Kaarelan kansakoulun rakennustöiden aloittamista, määrärahoja ym. (27. 10. 1 454 §);

puisto-osaston toimialaan kuuluvia: leikki- ja urheilukenttien sekä puistojen aikaansaamista ja suunnittelua (13. 1. 29 §, 10. 3. 382 §, 15. 9. 1 244 §); sorsien talviruokinnan järjestelyä sekä sorsalammikon rakentamista Pajalahden puistoon (10. 2. 222 §, 16. 6. 862 §); alueen varaamista koulupuutarhaa ja arboretumia varten (24. 3. 452 §); anomusta Paavo Nurmen patsaan lainaamiseksi Thessalonikan näyttelyä varten (28. 4. 626 §); Topelius ja lapset -nimisen patsaan valaistuksen järjestämistä ja patsaan ympäristön hoitoa (28. 4. 628 §); Munkkiniemen sankarihauta-alueen kunnostamista (16. 6. 863 §); luistinradan järjestämistä Itä-Pakilan leikkikentälle talvikaudeksi 1958/59 (17. 11. 1 550 §) sekä lautakunnan aikanaan tekemää esitystä kahden piiripuutarhurin viran perustamisesta puisto-osastoon (15. 12. 1 703 §);

hankintaosaston toimialaan kuuluvia: lautakunnan tekemää esitystä oikeuden myöntämisestä kertomusvuoden talousarvioon työkalujen ja kaluston ostoon, kunnossapitoon ym. varattujen määrärahojen ylittämiseen (15. 9. 1 261 §).

Muut tärkeimmät lausunnot koskivat: kaupungin käytössä mahdollisesti vaurioituvien yksityisten omistamien autojen tarkastusta (13. 1. 23 §); järjestelytoimiston ehdotusta rakennusviraston tilinpidon ja muiden laskentatehtävien hoidon uudistamiseksi (20. 1. 77 §); autoalan ammattiopetuksen harjoittelun järjestämistä rakennusviraston autokorjaamossa (27. 1. 116 §); aloitetta työsääntöjen muuttamiseksi (24. 2. 281 §); aloitetta työttömyystyöntekijäin palkkojen korottamiseksi (3. 3. 337 §); aloitetta kaupungin alueen jakamiseksi työpiireihin (14. 4. 528 §); kiinteistökirjanpitoitumikunnan sekä hankintaohjekomitean mietintöjä (19. 5. 724 §, 2. 6. 765 §); aloitetta, joka koski määräysten antamista siitä, kuinka suuria töitä osastopäälliköt saivat ryhtyä suorittamaan käyttämällä kaupungin omaa työvoimaa, ilman että asia oli alistettava hallintoelimen ratkaistavaksi (2. 6. 766 §); kaupungin kiinteän omaisuuden tarkastajien, irtaimen omaisuuden tarkastajien, vuositilintarkastajien ja revisioviraston v:n 1957 kertomuksia (11. 8. 1 104, 1 107, 1 108 §); Kampin alueen järjestelykysymystä (25. 8. 1 157 §) sekä esitystä työttömyyskortistoon merkittyjen työhön sijoittamiseksi ja työttömyysyömaiden avaamiseksi (3. 11. 1 488 §).

Lisäksi annettiin palkkalautakunnalle lausunto, joka koski virkasäännössä todettuja epäkohtia, puutteellisuuksia tai ylliliukumisia (16. 6. 855 §).

Rakennusvirasto

Viranhaltijat. Rakennusviraston eri osastojen henkilökunnan kokoonpanossa tapahtui kertomusvuoden aikana seuraavia muutoksia: katurakennusosastoon valittiin 30. palkkaluokan insinööriin virkaan dipl.ins. Kaarlo Kettunen 1. 2., 28. palkkaluokan insinööriin virkaan ins. Kalevi Huttunen 16. 3., kahteen 27. palkkaluokan apulaisinsinööriin virkaan dipl.ins. Matti Sorvari 1. 2. ja dipl.ins. Pertti Kivelä 1. 8., kahteen 26. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mestari Allan Flemming 1. 2. ja Gunnar Böstman 16. 9., kahteen 24. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mestari Lauri Morri 1. 4. ja Heikki Kinunen 1. 11., kahteen 22. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mestarit Kaarlo Ranta 1. 2. ja Viljo Virtanen 1. 6., kahteen 20. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mestarit Matti Lavi 1. 4. ja Curt Lind 1. 8., neljään 21. palkkaluokan konemestarin virkaan ylikonemestarit Kauko Majuri 1. 4., Viljo Lindegren ja Eero Leiviskä sekä Freid Aalto 1. 11., kahteen 18. palkkaluokan koneenhoitajan virkaan ylikonemest. Eino Långström 1. 9. ja koneenhoit. Edvard Torkkeli 1. 11.; puhtaanapito-osastoon valittiin 20. palkkaluokan piirityönjohtajan virkaan työnjoht. Börje Calenius 1. 12.; talorakennusosastoon valittiin I apulaiskaupunginarkkitehdin virkaan arkkite. Erkki Koiso-Kanttila 1. 2., 33. palkkaluokan arkkitehdin virkaan arkkite. Juri Sillander 16. 4., 28. palkkaluokan

arkkitehdin virkaan arkkitt. Irma Paasikallio 1. 5., 24. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mest. Holger Savulahti 16. 2., 22. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mest. Georg Renqvist 16. 4., 20. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mest. Jorma Karo 16. 2. sekä 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Liisa Niemelä 16. 9.; puisto-osastoon valittiin 20. palkkaluokan piiripuutarhurin virkaan puutarhuri Pauli Saarelainen 1. 2.; hankintaosastoon valittiin 14. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Kaarina Mikkola 16. 4. ja 12. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Laura Luoma 16. 5.; konevarikon autokorjaamoon 25. palkkaluokan työnjohtajan virkaan valittiin tekn. Lauri Strand 1. 11.; tiliosastoon 22. palkkaluokan pääkirjanpitäjän virkaan valittiin sosionomi Erik Rosenberg 1. 2., 17. palkkaluokan kirjanpitäjän virkaan merkonomi Terttu Poikonen ja 16. palkkaluokan kassanhoitajan virkaan Sirkka-Liisa Puomila 1. 4. sekä 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Rose Lindström 1. 6.

Rakennusviraston eri osastoista erosivat tai joutuivat eläkkeelle seuraavat henkilöt: katurakennusosastosta joutuivat eläkkeelle rak.mest. Aleksanteri Kaljunen 1. 2. ja työnjoht. Vihtori Haaparanta 31. 8. sekä erosivat rak.mest. Jarl Ahlgren 1. 9., konemest. Gustaf Romström 12. 4. sekä koneenhoitajat Kauko Kurki 1. 6. ja Eero Aaltonen 31. 8.; puhtaanapito-osastosta siirtyivät eläkkeelle piirityönjoht. Gunnar Grandell 18. 10. ja toim.apul. Kate Sundberg 16. 7.; talorakennusosastosta erosivat rak.ins. Erkki Ryynänen 1. 5. ja toim.apul. Helga Henttonen 1. 9.; hankintaosastosta erosi toim. apul. Karl Andersson 28. 2.

Kertomusvuoden aikana kuoli tiliosaston toim.apul. Helmi Vento.

Työntekijäin lukumäärä. Seuraavasta ilmenee rakennusviraston työntekijöiden lukumäärä kunkin kuukauden lopussa:

Kuukausi	Katu-rakennus-osasto	Puhtaanapito-osasto	Talo-rakennus-osasto	Puisto-osasto	Hankinta-osasto	Kone-varikko	Yhteensä
V a k i n a i s e t							
Tammikuu	1 066	1 415	943	175	69	253	3 921
Helmikuu	1 036	1 402	965	161	68	251	3 883
Maaliskuu	1 015	1 249	971	164	68	252	3 719
Huhtikuu	1 010	1 003	1 040	311	69	254	3 687
Toukokuu	1 024	741	1 222	664	69	250	3 970
Kesäkuu	1 126	747	1 333	700	68	255	4 229
Heinäkuu	1 171	745	1 362	668	68	255	4 269
Elokuu	2 149	728	1 254	524	66	244	4 965
Syyskuu	1 072	724	1 204	474	67	248	3 789
Lokakuu	1 048	723	1 186	409	67	248	3 681
Marraskuu	1 006	727	1 128	348	67	250	3 526
Joulukuu	1 049	1 300	1 069	164	66	250	3 898
T y ö t t ö m y y s t y ö n t e k i j ä t							
Tammikuu	1 610	—	73	112	—	4	1 799
Helmikuu	1 749	—	107	265	—	3	2 124
Maaliskuu	1 860	23	159	94	—	4	2 140
Huhtikuu	1 772	2	135	100	—	3	2 012
Toukokuu	1 476	—	98	112	—	6	1 692
Kesäkuu	1 209	—	66	122	—	—	1 397
Heinäkuu	1 059	—	58	109	—	—	1 226
Elokuu	1 104	—	9	105	—	—	1 218
Syyskuu	1 066	—	7	105	—	—	1 178
Lokakuu	1 188	—	—	101	—	—	1 289
Marraskuu	1 528	—	—	143	—	—	1 671
Joulukuu	1 638	—	9	143	—	—	1 790

Työntekijäin vuosilomat. Vuosilomaa myönnettiin 5 238 työntekijälle yhteensä 90 492 päivää seuraavasti:

Lomapäivien luku	Katurakennus- osasto	Puhtaana- pito- osasto	Talo- rakennus- osasto	Puisto- osasto	Hankinta- osasto	Kone-, autokorj. ja kone- varasto	Yhteensä
1	13	—	266	104	3	4	390
2	17	—	212	95	—	6	330
3	13	6	169	117	—	5	310
4	14	12	133	103	—	4	266
5	8	24	82	88	—	6	208
6	21	12	95	59	—	3	190
7	15	7	78	33	1	2	136
8	10	3	32	9	—	1	55
9	22	4	25	8	—	2	61
10	18	6	27	18	—	3	72
11	37	7	11	17	—	—	72
12	26	26	41	36	2	12	143
13	3	—	9	6	—	—	18
14	6	5	8	3	—	—	22
15	21	—	13	6	—	3	43
16	7	—	7	5	—	2	21
17	11	2	12	4	—	—	29
18	54	27	29	18	1	11	140
19	5	2	5	3	—	1	16
20	14	—	6	6	—	1	27
21	20	51	46	25	1	15	158
22	9	4	5	6	—	1	25
23	8	—	1	2	—	—	11
24	12	18	2	2	—	1	35
25	8	49	26	8	4	5	100
26	50	43	68	14	4	20	199
27	280	228	328	103	23	83	1 048
28	7	—	3	—	—	4	14
29	4	—	—	—	—	7	11
30	423	208	174	71	27	64	967
31	6	—	1	1	—	—	8
32	21	5	2	9	—	3	40
33	27	2	—	7	1	—	37
34	—	1	—	—	—	—	1
35	2	—	—	1	—	—	3
36	30	1	1	3	—	—	35
Lomaa nauttineita yhteensä	1 242	753	1 917	990	67	269	5 238
Lomapäiviä yhteensä	29 725	18 070	23 952	10 803	1 741	6 201	90 492

Tapaturmat. Kertomusvuoden aikana vahingoittui tapaturmaisesti 1 555 työntekijää, joille tämän perusteella suoritettiin vahingonkorvausta 34 748 910 mk. Invalideiksi joutuneen kahden työntekijän puolesta maksettiin elinkorkorahastoon 3 550 635 mk. Tapaturmista aiheutuneet kustannukset olivat näin ollen yhteensä 38 299 545 mk. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutusyhtiö Pohjolassa siten, että kaupunki vastasi kaikista vakuutuksista aiheutuneista menoista.

Katurakennusosasto

Henkilökunta. Kertomusvuoden alussa kuuluivat osastoon katurakennuspäällikkö, I apulaiskaturakennuspäällikkö, II apulaiskaturakennuspäällikkö, yli-insinööri, seitsemän piiri-insinööriä, kahdeksan insinööriä, seitsemän apulaissinsinööriä, tp. insinööri, kaksi kemistiä, kolme laboraattoria, 56 rakennusmestaria, seitsemän mittatekniikkaa, ylikonemestari, asemakonemestari, kaksi puhdistamon hoitajaa, 13 konemestaria, neljä koneenhoitajaa, viisi piirtäjää, osastosihteeri, osastokamreeri, 18 toimistoapulaisia ja tp. apulaistahtimestari.

Vuoden alussa oli avoinna insinöörin virka, neljä apulaissinsinöörin virkaa, rakennusmestarin, konemestarin ja piirtäjän virka sekä kaksi toimistoapulaisen virkaa.

Vuoden lopussa oli avoinna kolme apulaissinsinöörin virkaa, rakennusmestarin ja piirtäjän virat ja kaksi toimistoapulaisen virkaa.

Katurakennusosaston palveluksessa oli vuoden alussa työsopimussuhteessa olevia kuukausipalkkaisia seuraavasti: 54 rakennusmestaria, neljä työnjohtajaa, neljä konemestaria, puhdistuslaitoksen hoitaja, tuntikirjuri, mittausteknikko, kahdeksan mittausmiestä ja kaksi harjoittelijaa sekä vuoden lopussa kaksi insinööriä, 74 rakennusmestaria, kolme työnjohtajaa, kolme konemestaria, puhdistuslaitoksen hoitaja, tuntikirjuri, mittausteknikko, kahdeksan mittausmiestä ja harjoittelijaa.

Osaston kirjoissa olevien ns. vakinaisten työntekijäin lukumäärä oli vuoden alussa 1 107 (ed. v. 1 061), lopussa 1 063 (1 122) ja keskimäärin 1 100 (1 100). Lukumäärä oli suurin, 1 155 (1 198), viikolla 15. 6. — 21. 6. ja pienin, 1 059 (1 051), viikolla 14. 12. — 20. 12. Työssä oli keskimäärin 934 (918), suurimman määrän ollessa 1 019 (1 074) viikolla 29. 12. 1957 — 4. 1. 1958 ja pienimmän määrän 506 (564) viikolla 20. 7. — 26. 7.

Työttömyystöissä oli 1. 1. — 31. 12. välisenä aikana keskimäärin 1 372 työntekijää, suurimman määrän ollessa 1 791 viikolla 23. 3. — 29. 3. ja pienimmän määrän 1 039 viikolla 21. 9. — 27. 9.

Vuosilomaa oli vakinaisilla työntekijöillä yhteensä 29 725 (30 347) työpäivää. Varsinaisena lomakautena 1. 5. — 30. 9. oli samanaikaisesti lomalla keskimäärin 198 (204) työntekijää, ollen suurin määrä 602 viikolla 13. 7. — 19. 7. (561 viikolla 7. 7. — 13. 7.).

Työttömyystyöntekijöille suoritettiin vuosilomakorvausta sekä annettiin vuosilomaa yhteensä 9 054 työpäivää. Suurin määrä oli lomalla elokuun alkuvuoroilla.

Sairauslomalla, tapaturmat mukaan luettuna, oli vakinaisia työntekijöitä vuoden I kolmanneksella keskimäärin 86 (98), II kolmanneksella keskimäärin 64 (78) ja III kolmanneksella keskimäärin 83 (101). Koko vuoden keskiarvo oli 77 (93).

Työttömyystöissä olivat vastaavat luvut 46, 48 ja 28, koko vuoden keskiarvon ollessa 41.

Prosenteissa laskettuna oli sairauslomalla kirjoissa olevasta määrästä keskimäärin 7.04 % (8.41 %) ja työssä olevasta määrästä 8.29 % (10.07 %). Työttömyystöissä vastaavat luvut olivat 2.96 % ja 3.07 %.

Vakinaisten työntekijäin keski-ikä oli 44 (44) ja työttömyystöissä olleiden 44 (44) vuotta.

Tapaturmien lukumäärä oli 240 eli 21.81 % työssä olleiden vakinaisten työntekijäin keskimäärästä 1 100:sta. Tapaturmien aiheuttamia poissaoloja oli 2 602 työpäivää (3 887), joka vastaa 0.92 % keskimääräisen vakinaisen työntekijämäärän mukaan lasketusta työpäivien summasta 282 068 päivästä.

Työttömyystöissä oli tapaturmien lukumäärä 510. Työpäivien luku oli 302 (302). Kertomusvuonna tehtiin 766 (398) tapaturmailmoitusta. Eläkkeitä selvitettiin 76 (71).

Kirjelmät ym. Osastolle tuli kaikkiaan 2 366 (2 207) kirjelmää, joista 628 oli yleisten töiden lautakunnalta, 300 kaupunginhallitukselta, 7 palkkalautakunnalta, 36 maistraatilta, 1 terveydenhoitolautakunnalta, 10 hankintaosastolta, 133 kaupungininsinööriltä tai muilta rakennusviraston osastoilta, 597 kaupungin muilta virastoilta tai lautakunnilta, 2 muilta kunnilta, 79 valtion virastoilta ja 573 yksityisiltä.

Osastolta lähetettiin 2 790 (1 851) kirjelmää, joista 306 oli lausuntoja yleisten töiden lautakunnalle, 613 kaupungininsinöörille tai rakennusviraston omille osastoille, 241 kaupungin muille virastoille, 44 valtion virastoille, 5 muille kunnille ja 1 581 yksityisille.

Saapuneita laskuja oli 14 965 (9 200) kpl ja lähetettyjä 1 179 (1 119). Kirjoihin vietiin lisäksi 52 (52) jakolistaa, 54 (53) tarveainevaraston laskua ja 6 (6) kirjoitustarvikelaskua. Lisäksi laskutettiin kuukausittain katurakennusosaston varastoistaan antamista tarveaineista.

Sairausavustusten maksumääräyksiä oli 1 632 (1 976), lopputilejä 2 341 (1 373), vuosilomien maksumääräyksiä 705 (618), hautausavustusten 13 (5) sekä muita ylimääräisiä 343 (216).

Piirustukset ja viemäri-ilmoitukset. Suunnittelutoimistossa laadittiin 495 (421) piirustusta. Muualta tulleita piirustuksia oli 2 233 (1 998). Viemärin korkeusilmoituksia annettiin alan liikkeille vesilaitosta varten yhteensä 333 (998). Viemäriiliittämisiä suoritettiin viemäriiliittämislaitosten mukaan 212 (203). Kadun aukaisemislupia annettiin yksityisille rakentajille 247 (218).

Kadut ja tiet. Tielaboratorion toiminta jatkui entiseen tapaan. Laboratorion tutkimukset kohdistuivat pääasiassa kestopäällystetöiden valvontaan sekä kiviaines-, maalaji- ja betoniputkitutkimuksiin.

Vuoden aikana tutkittiin yhteensä 426 näytettä, jotka jakaantuivat eri tutkimusalojen kesken seuraavasti: kestopäällysteet 110, sideaineet 14, kiviainekset betonia varten 57, betoniputket 69, betonisuhteitukset 10, maalajinäytteet 161, jätenäytteet Pasilan kaato-paikalta 104 sekä sekalaiset näytteet 5.

Näistä näytteistä suoritettiin yhteensä 1 076 eri analyysiä tai määrittystä, jotka jakaantuivat tutkimusaloittain seuraavalla tavalla: kestopäällysteet 459, sideaineet 39, kiviainekset ja maalajit 351, betoniputket ja betonit 208 sekä muut näytteet 19.

Mittaus- ja tutkimustöihin käytettiin kertomusvuonna 11 227 391 mk. Näissä töissä oli kuusi mittausteknikkaa, kahdeksan kuukausipalkkaista ja kymmenen tuntipalkkaista mittausmiestä, viisi maankairaajaa pohjatutkimustöissä sekä varastonhoitaja ja autonkuljettaja. Kesäkuukausina oli lisäksi viisi harjoittelijaa sekä kymmenen tilapäistä mittausmiestä. Em. määrärahoilla suoritettiin yhteensä 586 eri mittaus- ja tutkimustyötä.

Liikenteen järjestelyä varten oli kertomusvuonna määrärahoja käytettävissä 46 533 530 mk, joista ko. tarkoitukseen käytettiin 13 495 277 mk. Ajokaistojen ja korokkeiden merkitsemiseen varatusta 13 987 575 mk:sta käytettiin 3 642 538 mk.

Katujen ja teiden päällystyskäsien korjaukseen, kunnossapitoon ja uusimiseen käytettiin tietervaa 116 870 kg ja bitumiemulsiota 504 897 kg, yhteensä 621 767 kg, jolla päällystettiin kanavia 1 066 m², suoritettiin paikkauksia 81 852 m² ja pintausta 55 218 m², yhteensä 138 136 m². Paikkausmassaa käytettiin kiireellisiin paikkauksiin 148 770 kg.

Uutta nupukiveystä tehtiin ja vanhaa korjattiin yhteensä 12 258 m² sekä uutta ja vanhaa noppa- eli konekiveystä 1 565 m². Vanhaa kenttäkiveystä laskettiin uudelleen 952 m². Uutta betonikäytävää tehtiin 1 818 m² ja vanhaa korjattiin 527 m². Vanhan laattakäytävän korjausta suoritettiin 911 m². Uutta reunakiveä laskettiin 9 387 jm ja vanhaa oikaistiin ja laskettiin uudelleen 6 259 jm.

Lisäksi suoritivat yksityiset liikkeet osaston tilauksesta ajoratojen kestopäällystystä 240 535 m², jalkakäytävien ja polkupyöräteiden päällystystä 17 374 m² sekä kanavien päällystystä 48 597 m².

Yksityiset liikkeet suorittivat myös vanhan nupukiveyksen korjausta 8 042 m², vanhan noppa- eli kenttäkiveyksen korjausta 730 m², vanhan kenttäkiveyksen korjausta 560 m², vanhan laattakäytävän korjausta 453 m² sekä uuden reunakiven laskua 7 824 jm ja vanhan oikaisemista ja uudelleen laskua 6 427 jm.

Kertomusvuoden talousarvioon oli varattu katujen, teiden ja yleisten paikkojen korjauksiin ja kunnossapitoon 123 854 550 mk, josta käytettiin 123 850 566 mk. Katujen ja teiden päällystyskäsien uusimiseen oli kertomusvuoden talousarvioon merkittyjä ja edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja yhteensä 54 546 390 mk, josta käytettiin 51 496 327 mk. Käyttövaroistaan on kaupunginhallitus myöntänyt lähinnä edellä selostettuihin töihin luettavia tai niihin verrattavia töitä varten 20 659 912 mk. Tästä summasta käytettiin 7 878 170 mk.

Talousarvioon merkityillä ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämällä sekä edellisiltä vuosilta siirtyneillä määrärahoilla suoritettavia uusia katu- ja tietöitä sekä näihin laskettavia muita töitä varten oli kertomusvuonna käytettävissä yhteensä 1 094 860 283 mk, josta käytettiin 548 714 404 mk.

Kertomusvuoden aikana suoritetuista katu- ja tietöistä mainittakoon: Huopalahden tien tasoitus ja päällystäminen Munkkiniemen puistotieltä Pohj.-Munkkiniemen asuntoalueelle 23 114 829 mk, Pitäjänmäen pohjoisen teollisuusalueen katujen tasoitus- ja päällystystöiden jatkaminen 21 531 023 mk, Et.-Kaarelan kerrostaloalueen katujen tasoitus- ja päällystystöiden jatkaminen 46 840 450 mk, Pitäjänmäentien tasoitus- ja päällystystöiden ja Mätäjoen sillan rakennustöiden saattaminen loppuun 47 964 200 mk, Sörnäisten rantatien ajoradan leventäminen ja liikennejärjestelytöiden jatkaminen 25 974 940 mk, Pajamäen asuntoalueen katujen tasoitus- ja päällystystöiden saattaminen loppuun 31 572 955 mk, Herttoniementien tasoitus- ja päällystystöiden aloittaminen Kulosaaren sillan ja Linnanrakentajantien välisellä osalla 40 495 013 mk, Helsinki—Lahden valtatie rakennustöiden saattaminen loppuun Viikin ja kaupungin rajan välillä 35 594 359 mk, Lapinmäentien tasoitus- ja päällystystöiden aloittaminen 15 mmk sekä asemakaavalain 31—32 §:ien mukaiset katutyöt 108 348 663 mk.

Katuvalaistukseen ja sinisen alueen satamavalaistukseen oli myönnetty varoja kertomusvuodeksi 176 708 000 mk, jotka käytettiin kokonaan.

Yleiset vesipostit ja suihkukaivot. Yleisten vesipostien ja Kauppatorin ym. suihkukaivo-

jen vedenkulutukseen, hoitoon, kunnossapitoon ym. oli määrärahoja 8 mmk. Kustannukset olivat: vedenkulutus 1 021 670 mk, suihkukaivojen käyttö ja hoito 340 336 mk, vesipostien hoito ja kunnossapito 3 599 167 mk ja laitteiden arvo, korko ja kuoletus 1 445 647 mk, yhteensä 6 406 820 mk.

Viemärit. Kertomusvuonna oli talousarviossa viemärien korjaukseen ja kunnossapitoon Kantakaupungin aluetta varten myönnetty 25 655 450 mk, josta käytettiin 22 493 735 mk.

Viemäriveden puhdistamot, viemärit ym. Vuoden loppupuolella aloitti toimintansa Herttoniemen puhdistamo, jonka toimintaolosuhteet muodostuvat jonkin verran erikoislaituksiksi Herttoniemessä toimivan Ravintööljy Oy:n jäteveden vaikutuksesta.

Edellisenä vuonna käyttöön otetun Talin puhdistamon puhdistusteho oli hyvä, mutta ajoittain oli pakko laskea tulvakynnyksen yli myös vain mekaanisesti puhdistettua jätevettä. Biologisesti puhdistetun veden mittari saatiin käyttöön marraskuussa, mistä lähtien päivittäin biologisesti puhdistetun jäteveden määrä, keskim. n. 11 000 m³, saatiin selville.

Rajasaaren puhdistamolla sovellettiin toukokuusta alkaen uutta käyttömenetelmää, jonka ansiosta kaikki viemärivesi voitiin puhdistaa biologisesti, ja tämän vuoksi saatiin laitoksen kokonaispuhdistusteho jonkin verran nousemaan.

Kyläsaaren puhdistamon lietesäiliö räjähti tammikuussa työntekijän varomattoman tulenkäsittelyn johdosta sillä seurauksella, että yksi työntekijä sai surmansa ja toinen palohaavoja. Vaurioituneen lietesäiliön korjaustyöt olivat vuoden päättyessä vielä keskenäiset. Muuten on puhdistamon toiminta jatkunut suurin piirtein samanlaisena kuin aikaisemminkin.

Kertomusvuonna aloittivat toimintansa Kaarelan kansakoulun ja Malmin sairaalan pienpuhdistamot sekä Porolahden pumppuasema, joka pumppaa merivettä Porolahteen sen vedenvaihdunnan edistämiseksi.

Puhdistuslaitosten käyttö- ja hoitokustannuksiin oli varattu 54 mmk ja käytettiin 42 160 813 mk. Kustannukset jakautuivat eri laitosten kesken seuraavasti:

Laitos	Käyttö- ja korjauskustannukset sekä tonttien vuokrat, mk	Vakinaisen henkilöstön palkkaus, mk	Yhteensä mk
Alppilan	1 090 008	—	1 090 008
Savilan	4 373 003	1 616 366	5 989 369
Nikkilän	1 219 943	—	1 219 943
Rajasaaren	11 079 333	4 214 164	15 293 497
Kyläsaaren	12 343 679	¹⁾ 6 875 955	19 219 634
Talin	9 530 987	4 567 717	14 098 704
Herttoniemen	1 678 146	1 493 361	3 171 507
Toivolän	208 648	—	208 648
Heporaudan pumppuasema	325 322	—	325 322
Kaarelan kansakoulun pienpuhdistamo	15 000	—	15 000
Malmin sairaalan pienpuhdistamo	19 798	—	19 798
Porolahden pumppuasema	276 946	—	276 946
Yhteensä	42 160 813	18 767 563	60 928 376

Puhdistuslaitoksista oli tuloja seuraavasti: Rajasaaren puhdistamo lietteestä 49 300 mk, Kyläsaaren puhdistamo kaasusta 447 503 mk, lietteestä 77 000 mk, yhteensä 524 503 mk, Talin puhdistamo lietteestä 5 300 mk eli kaikkiaan 579 103 mk.

Rajasaaren mekaanisesti puhdistettu vesimäärä oli 7 874 442 m³ (ed. v. 7 738 334 m³), josta biologisesti puhdistettiin 6 791 942 m³ eli n. 86 %.

Kyläsaaren mekaanisesti puhdistettu vesimäärä oli 3 692 029 m³ (3 935 860 m³), biologisesti puhdistettiin 2 284 041 m³ eli n. 62 %. Osa likavedestä joutui virtaamaan kokonaan puhdistamatta laitosten edessä olevien tulvakynnysten ylitse.

Puhdistustuloksia tarkkailtiin pistokokein. Keskimääräiset tulokset olivat: Herttoniemen puhdistamossa viiden vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan

¹⁾ Summaan sisältyy puhdistuslaitosten kemistin palkka.

(5 vrk BHK) oli laitokseen tulevan likaveden arvo 170 mg/l ja biologisesti puhdistetun veden 28 mg/l. Talin puhdistamoon tulevan likaveden arvo biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli 191 mg/l, mekaanisesti puhdistetun 116 mg/l sekä biologisesti puhdistetun veden 7.6 mg/l. Vastaavat luvut olivat Rajasaassa 270 mg/l, 178 mg/l ja 78 mg/l; Kyläsaassa 331 mg/l, 214 mg/l ja 66 mg/l; Alppilassa 142 mg/l, 98 mg/l ja 36 mg/l; Nikkilässä 162 mg/l, 142 mg/l ja 25 mg/l ja Toivolassa 225 mg/l, 65 mg/l ja 8 mg/l. Malmin puhdistamossa oli tulevan likaveden arvo 182 mg/l ja biologisesti puhdistetun veden 62 mg/l. Herttoniemen puhdistamossa oli koko laitoksen puhdistusteho 83.5 %, Talin puhdistamossa mekaaninen puhdistusteho 39 %, biologinen 93 % ja koko laitoksen puhdistusteho 96.5 %. Vastaavat luvut olivat Rajasaaren puhdistamossa 34 %, 56 % ja 66 %; Kyläsaaren puhdistamossa 35 %, 69 % ja 64 %; Alppilan puhdistamossa 31 %, 64 % ja 75 %; Nikkilän puhdistamossa 12 %, 82 % ja 85 % sekä Toivolan puhdistamossa 71 %, 87 % ja 96 %. Malmin puhdistamon koko teho oli 66 %.

Laitosten ja niiden osastojen vesimääristä ja veden likaisuutta osoittavista BHK-arvoista saadaan kertomalla lukuja, jotka osoittavat vedessä olevien orgaanisten aineiden biologiseen hajottamiseen tarvittavia happimääriä.

Rajasaaren puhdistamoon tulleen veden koko likamäärä (ilmaistuna veden biokemiallisena hapenkulutuksena) oli 2 126 tn, Kyläsaaren 1 224 tn; mekaanisesti poistettiin Rajasaassa 714 tn ja biologisesti 689 tn ja Kyläsaassa vastaavasti 432 tn ja 345 tn. Mereen johdettiin lika-aineita Rajasaaren puhdistamon mekaanisesta osastosta 193 tn ja biologisesta osastosta 530 tn sekä Kyläsaassa vastaavasti 303 ja 144 tn.

Sivutuotteina saatiin metaanikaasua ja lietettä. Rajasaaren puhdistamo tuotti kaasua 536 785 m³, jonka laitos käytti itse. Kyläsaaren puhdistamon tuottama kaasu, 53 088 m³, myytiin kaasulaitokselle.

Kuivattua lietettä valmistui Rajasaassa 9 600 m³, Kyläsaassa 11 325 m³, Alppilassa 204 m³ sekä Nikkilässä 288 m³, yhteensä 24 417 m³, josta myytiin 1 316 m³ ja loput kuljetettiin muualle.

Herttoniemen puhdistamon eräät keskeneräiset työt päätettiin 21. 1. antaa katurakennusosaston suoritettavaksi hyvitystä vastaan, koska ao. urakoitsijalle Suomen Tehdas- ja Asuinrakennus Oy:lle tuotti vaikeuksia näiden töiden loppuun suorittaminen. Kertomusvuonna rakennettiin osaston toimesta dieselöljy- ja kaasuvälikäyttö, huuhteluveden pumppukaivo ja kloorituslaitos. Lisäksi tehtiin valmiiksi ilma- ja lietteenpumppausaseman rakenteet sekä lietteenhautumoon päällysrakenteet. Lisäksi suoritettiin ilmanpuristimien, lietepumppujen, lietteenlämmittimen, huuhteluvesipumpun ja lietteensekoittimen asennus. Samoin asennettiin liete-, kaasu- ja huuhteluvesiputkistot. Osa lietelavoista sekä alueen tasaustöistä saatiin suoritetuksi kertomusvuoden aikana. Laitos otettiin käyttöön 7. 11., jolloin likaveden puhdistus aloitettiin. Vuoden lopussa oli vielä suorittamatta joitakin koneistoasennusten ym. viimeistelytöitä ja alueen aitaus-, tasaus- sekä tietöitä. Puhdistamon rakentamiseen oli 31. 12. mennessä käytetty kaikkiaan 235 751 430 mk.

Kertomusvuoden aikana suoritettiin Talin puhdistamon alueella ja sen lähiympäristössä oijen perkausta sekä tasaus- ja tietöitä. Lietelavoihin rakennettiin lisää kouruja ja ajosiltoja lietteen poisajoa varten. Vesiaseman ympärillä olevat penkereet peitettiin turpeella ja päälle tulevat käytävät päällystettiin betonilaatoilla. Kaasunpuhdistamoon rakennettiin välikatto. Puhdistamon rakentamiseen oli 31. 12. mennessä käytetty kaikkiaan 428 710 132 mk.

Rajasaaren puhdistamon laajennustöiden I rakennusvaihe, joka aloitettiin v. 1957, saatiin valmiiksi kertomusvuonna. Laajennustöiden II rakennusvaiheen rakennusurakka annettiin Oy. Yleiselle Insinööritoimistolle. Urakkasopimus tehtiin 3. 9. ja työt aloitettiin välittömästi. Näistä valmistuivat uudet likaviemärit ja vesiaseman tulokourut. Lisäksi saatiin kertomusvuoden aikana suoritettua Humalluodon välppäämön paalutustyö ja betonilaudoitus, uuden hiekanerottimen perustustyöt ja betonivalut sekä pääosa kaasunpuhdistamon laajennukseen liittyvistä kanavista ja konekeskuksen laajennuksen seinämuurauksista. Puhdistamon rakentamiseen oli 31. 12. mennessä käytetty kaikkiaan 130 044 456 mk.

Talin jätteiden kompostoimislaitoksen koneistoista ja niiden asennustyöstä tehtiin hankintasopimus A. Ahlström Oy:n kanssa 10. 9. 1957. Varsinaiset rakennustyöt aloitettiin kertomusvuoden kesällä. Paalutusten ja perustustöiden valmistuttua päästiin koneistoja asentamaan kertomusvuoden marraskuussa. Pääosa asennustöistä sekä vastaanotto-

siilon ja kaikkien päällysrakenteiden tekeminen siirtyivät v:n 1959 puolelle. Kompostoimislaitoksen rakentamiseen oli 31. 12. mennessä käytetty kaikkiaan 38 380 918 mk.

Talousarvioon sisältyviä, kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä ja edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja oli kertomusvuonna käytettävissä uusiin viemäriin sekä puhdistuslaitosten uudisrakennuksiin yhteensä 1 212 676 129 mk, josta käytettiin 544 313 449 mk.

Kertomusvuonna valmistui kaupungin kustannuksella rakennettuja, käyttöön otettuja yleisiä viemäreitä seuraavat määrät: Ø 6" 659 m, Ø 9" 1 368 m, Ø 12" 11 013 m, Ø 15" 2 395 m, Ø 18" 222 m, Ø 50 cm 1 177 m, Ø 60 cm 1 986 m, Ø 70 cm 178 m, Ø 80 cm 1 016 m, Ø 90 cm 24 m, Ø 110 cm 2 198 m, Ø 130 cm 508 m, yhteensä 25 940 m sekä 958 tarkastus-kaivoa ja 177 sadevesikaivoa.

Kertomusvuoden aikana suoritetuista viemäritöistä mainittakoon aikaisemmin selostettujen puhdistuslaitostöiden lisäksi seuraavat työt kustannuksineen: Marttilan kokoojajohdon jatkaminen 31 979 132 mk, Herttoniemen puhdistamon kokoojajohdon rakentamisen jatkaminen 103 089 952 mk, kokoojajohdon rakentaminen uusia asutusalueita varten 15 377 790 mk, Et.-Kaarelan kerrostaloalueen viemärit 20 472 640 mk, Pajamäen asuntoalueen viemärit 12 975 147 mk sekä asemakaavalain 31—32 §:ien mukaiset viemärien rakennustyöt 37 554 141 mk.

Viemärien uusimiseen oli kertomusvuonna käytettävissä 75 110 702 mk, josta käytettiin 66 681 311 mk.

Uusittujen viemärien pituus oli yhteensä 2 092 m, josta määrästä oli Ø 12" 1 367 m, Ø 37.5 cm 85 m, Ø 40 cm 227 m, Ø 50 cm 112 m, Ø 60 cm 116 m ja Ø 80 cm 185 m.

Suunnitelluista palokaivoista (55) jäi vielä rakentamatta 9. Kertomusvuonna ei voitu rakentaa ainoatakaan kaivoa sen vuoksi, ettei vesilaitos ollut vielä tutkinut vedenotto-paikkoja.

Urheilulaitteet. Urheilulaitteiden korjaus- ja kunnossapitotöitä varten oli talousarvioon varattu 70 mmk, josta käytettiin 68 265 667 mk.

Urheilulaitteiden uudistotöitä varten oli talousarvioon sisältyviä, kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä ja edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja kertomusvuonna käytettävissä urheilulaitteiden uudistoihin yhteensä 58 600 618 mk, josta käytettiin 39 961 498 mk.

Suuri osa urheilulaitteiden uudistyskohteista oli sellaisia, joissa työt jatkuivat vielä v. 1958.

Kertomusvuonna valmistuneista huomattavimmista töistä ja niiden kustannuksista kertomusvuonna mainittakoon Käpylän urheilupuiston urheilukentän peruskorjaus 3 410 848 mk, Kulosaaren urheilukentän uudelleenjärjestely 5 974 585 mk, Lauttasaaren merikyläalueen täydennystyöt 2 472 996 mk, Töölön pallokentän tenniskenttien siirto 1 984 602 mk sekä Maunulan palloilukenttä ja luistinrata 1 977 383 mk.

Työttömyystöitä suoritettiin kertomusvuonna aikana 1. 1. — 31. 12. Näiden töiden kustannukset olivat yhteensä 2 004 395 688 mk. Huomattavimpiin työttömyystyökohteisiin käytettiin varoja seuraavasti: Lauttasaaren vesijohto- ja viemärityöt 81 757 433 mk, Munkkiniemen katu-, vesijohto- ja viemärityöt 108 324 393 mk, Haagan viemärityöt 52 654 557 mk, Muurimestarintien katutyöt 36 717 559 mk, Malmin vesijohdon rakentaminen 48 563 176 mk, Käskeyhdistäntien rakentaminen 66 433 228 mk, Porvoontien leikkaustyöt 81 734 226 mk, Vartiokylän vesijohdon rakentaminen 55 165 544 mk, Konalantien kokoojajohdon rakentaminen 43 615 432 mk, Näyttelijäntien vesijohtotyöt 42 627 705 mk, Lauttasaaren päävesijohdon rakentaminen Lielahdentielle Tallbergin puistotielle 45 003 601 mk, Herttoniementien tietyöt 144 744 990 mk, Pukinmäen vesijohdon rakentaminen 66 911 330 mk, Raidekujan rakentaminen Pitäjänmäen teollisuusalueella 48 693 772 mk, Vesijohdon rakentaminen Et.-Kaarelasta Pakilaan 96 294 119 mk, Lapinmäentien—Pitäjänmäen vesijohdon rakentaminen 115 470 607 mk, Rengastien rakentaminen Vanhalta Porvoontieltä Lahdentielle 41 824 550 mk, Marjaniemen vesijohdon rakentaminen 48 659 084 mk, Paloheinäntien vesijohtotyöt 39 047 369 mk sekä Viikin puhdistamon kokoojajohdon rakentaminen 38 665 299 mk.

Tilaustyöt. Katurakennusosasto suoritti tilaustöitä kaupungin muille laitoksille ja osastoille, Puhelinyhdistykselle ja yksityisille, joista asianomaisia laskutettiin yhteensä 226 207 599 mk.

Tarveaineiden valmistus. Pasilan kivivarastoon ostettiin yksityisiltä hankkijoilta

katujen päällystykseen tarvittavia kiviä seuraavista hinnoista: reunakiviä 30 725.6 jm 42 338 532 mk, kaarekiviä 4 697.6 jm 7 142 876 mk, noppakiviä 600 kpl 6 000 mk sekä nupukiviä 246.5 m² 402 362 mk, yhteensä 49 889 770 mk.

Pasilan kivimurskaamossa valmistettiin sepeliä yhteensä 91 385 m³ (ed. v. 70 367.5 m³).

Lisäksi valmistettiin sepeliä Herttoniemen kivimurskaamossa 11 688 m³. Pasilan murskaamon kustannukset olivat 55 311 369 mk ja Herttoniemen murskaamon 4 667 522 mk.

Putkivalimossa valmistettiin kertomusvuonna erilaisia betonituotteita seuraavat määrät: muhviputkia 4 690 (7 534) kpl, uurreputkia Ø — 50—150 cm 4 261 (4 149) kpl, kaivonrenkaita Ø 100 cm 822 kpl, kaivonkansia Ø 100 cm 417 kpl, kaivonkansia yhteensä 1 239 kpl, sadevesikaivon pohjaosia 309 kpl, samojen lukko-osia 134 kpl sekä yläosia 297 kpl ja välisosia 252 kpl.

Putkivalimossa käytettiin sementtiä 679 560 (548 694) kg, betonisoraa 1 540 (1 641) m³, sepeliä n:o 1 424 (51) m³ ja n:o 2 224 (313) m³, hienoa hiekkaa 169 (26) m³, terästä raudoitukseen 70 094 (65 729) kg sekä sidelankaa 200 (169) kg.

Sähkön kulutus oli 29 467 kwh, valokaasun 2 105 m³, vesijohtoveden kulutus oli 1 781 m³ ja lämmityshöyryn 952.8 t.

Putkivalimon kustannukset olivat 28 289 168 mk.

Tarveaineiden valmistus- ja hankintakustannukset olivat yhteensä 138 979 693 mk.

Kaikkien em. töiden kustannukset, tilaustöiden kustannuksia ja talousarvioon sisältyviä palkkoja lukuun ottamatta, olivat yhteensä 3 868 165 321 mk.

P u h t a a n a p i t o - o s a s t o

Puhtaanapito-osasto huolehtii kaupungille kuuluvien katujen ja teiden, yleisten paikkojen ja satama-alueitten puhtaanapidosta, yleisistä mukavuuslaitoksista, jätteiden kaatopaikoista sekä talvikaudeksi järjestetyistä lumenkaatopaikoista. Lisäksi ottaa osasto talvella hoitoonsa puhtaanapitovelvollisten suorittamaa korvausta vastaan ajorataosuuksien auraamisen ja tasoittamisen sitä mukaa kuin osaston aurasikalusto sen sallii. Jalkakäytäviä hoidetaan talvella ainoastaan, milloin kiinteistön omistaja on kaupunki, valtio, seurakunta tai vieraiden valtioiden lähetystöt. Kesäaikana osasto hoitaa myös yksityisiä katuosuuksia ajoratoineen ja jalkakäytävineen. Lisäksi huolehtii osasto jätteiden kuljetuksesta kiinteistönomistajien kanssa tehtyjen sopimusten perusteella.

Osasto jakaantui toimistoon, katupuhtaanapito-osastoon ja kiinteistöpuhtaanapito-osastoon, johon kuuluvat mukavuuslaitokset ja jätteiden kaatopaikat.

Toimiston henkilökuntaan kuuluivat kertomusvuonna osastopäällikkö, kaksi käyttöinsinööriä, toimistoinsinööri, osastokamreeri, toimentaja ja kuusi toimistoapulaista sekä lähetti. Henkilökunnasta oli 15 henkilöä sairauslomalla yhteensä 160 päivää.

Osastolle saapui kertomusvuonna 329 ja lähetettiin 417 kirjelmää. 2 656 laskua hyväksyttiin ja sairausavustusta, vuosilomaa ja tapaturmamaksuja koskevia maksumääräyksiä annettiin 1 886. Lausuntoja annettiin 10 vahingonkorvausanomuksesta, jotka koskivat sekä liukastumista kaduilla että osaston liikkuvan kaluston aiheuttamia vahinkoja. Suoritetuista puhtaanapitotöistä kirjoitettiin 19 231, myydyistä jätteistä 19 ja sekalaisista töistä 961 laskua.

Katupuhtaanapito. Kaupunki oli jaettu 19 puhtaanapitopiiriin. Töiden valvonnasta huolehti yhdeksän vakinaista ja 14 tilapäistä työnjohtajaa ja työntekijäin keskimääräinen luku viikkoa kohden oli kesällä 534 ja talvella 1 204. Työntekijäin lukumäärä oli suurin 9. 1. — 25. 1., jolloin se nousi 1 260:een ja pienin 8. 6. — 14. 6., jolloin se oli 520.

Työnjohtajista oli kahdeksan sairauslomalla yhteensä 673 päivää.

Kesäaikana oli osaston hoidossa kaikkiaan 287 kiinteistöä. 1. 11. lähtien hoidettiin täydellisesti 145 kaupungin omaa kiinteistöä, 142 valtion, seurakuntien ja vieraiden valtioiden lähetystöjen kiinteistöä. Lisäksi oli ajorata-aurauspimuksia tehty yksityisten kiinteistönomistajain kanssa 2 298.

Kertomusvuoden talvikausi oli osaston kannalta erittäin vaikea ja aiheutti huomattavia määrärahaylityksiä. Ylitysoikeutta katupuhtaanapitotileille anottiin yhteensä 178 902 868 mk. Roskia kaduilta kerättiin ja kuljetettiin kaatopaikoille 34 938 m³. Katujen kasteluun ja kauppatorien huuhteluun käytettiin 57 735 m³ vettä. Lunta kuljetettiin osaston toimesta kaatopaikoille 367 053 m³ autoilla ja 49 069 m³ hevosilla eli yhteensä

416 122 m³. Lumenkaatopaikkoja oli eri puolille kaupunkia järjestetty yhteensä 26. Katujen ja teiden hiekoittamiseen käytettiin hiekkaa 49 380 m³.

Kiinteistöpuhtaanapito. Kiinteistöpuhtaanapitotoiminta oli jaettu neljään piiriin. Itäinen piiri käsitti Pitkäsillan pohjoispuolella olevat kaupunginosat. Piirin asema oli Kyläsaaren kohdalla ja sen yhteydessä oli sulatusvaja talvisin jäätyneitä makkiaistioita varten. Läntiseen piiriin kuuluivat Pohj. Rautatiekadun pohjoispuolella ja rautatiealueen länsipuolella olevat kaupunginosat sekä Kruunuhaka ja Katajanokka. Piiriasema oli Nordenskiöldinkadun varrella. Eteläinen piiri käsitti kaupungin eteläiset kaupunginosat. Pohjoinen piiri hoiti pohjoiset Esikaupungit ja sen asema oli Pasilan kaatopaikalla. Tämän kaatopaikan lisäksi oli pienempiä kaatopaikkoja Malmilla ja Vartiokylässä. Em. neljän piirin lisäksi oli vielä yksi, joka huolehti makkilannan kuljetuksesta ja kaivojen tyhjen-
nyksestä koko kaupungin alueella.

Töitä valvoi kolme vakinaista ja viisi ylimääräistä työnjohtajaa. Heistä oli sairauslomalla neljä yhteensä 85 päivää.

Työssä olleiden työntekijäin lukumäärä viikkoa kohden oli 212.

Puhtaanapidettävien kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten lukumäärä oli seuraava:

Kaupungin kiinteistöt:		Yksityiset kiinteistöt:	
Vuosisopimukselliset	104	Vuosisopimukselliset	1 555
Muut	208	Uudisrakennukset	126
Yleiset käymälät	32	Muut	2 041
Vedenheittopaikat	65		

Hajoituskaivojen tyhjennys suoritettiin 2 787 talossa, sitä paitsi tyhjennettiin 307 sadevesikaivoa.

Kertomusvuonna kuljetettu jätemäärä ilmenee seuraavasta taulukosta:

L a a t u	Kaato- paikoille täytteenä	Tilanomistajille kaupungin läheisyydessä	Kuormattu ostajien ajoneuvoihin	Yhteensä
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	384 997	3 886	—	388 883
Makkilantaa	—	3 168	8	3 176
Hajoituskaivojätteitä	—	4 671	—	4 671
Tuhkaa	42 357	—	—	42 357
Yhteensä	427 354	11 725	8	439 087

Vartiokylään kuljetettiin ja kuopattiin sinne kaikkiaan 2 200 eläinten raatoa, joista koiria oli 407, kissoja 791, kyyhkyisiä 1 000 sekä muita 2.

Osaston moottoriajoneuvokanta vuoden lopussa oli seuraavanlainen: kuorma-autoja 104, kasteluautoja 3, lakaisukoneita 5, tiehöyliä 36, auraus- ym. traktoreita 96, kaivon-tyhjennysautoja 4 sekä lumilinkoja 2.

Talorakennusosasto

Osaston vakinaiseen henkilökuntaan kuuluivat kertomusvuoden lopussa: kaupungin-arkkitehti, I apulaiskaupunginarkkitehti, II apulaiskaupunginarkkitehti, yliarkkitehti, työpäällikkö, kahdeksan 33. palkkaluokan, kuusi 30. palkkaluokan ja neljä 28. palkkaluokan arkkitehtia, neljä 33. palkkaluokan, yksi 30. palkkaluokan sekä yksi 27. palkkaluokan rakennusinsinööriä, yksi 33. palkkaluokan, yksi 31. palkkaluokan ja yksi 29. palkkaluokan koneinsinööriä, viisi piirtäjää, lämmöntarkkailija, osastosihteeri, osastokamreeri, kirjanpitäjä, kanslisti sekä yhdeksän toimistoapulaisista. Yksi 28. palkkaluokan arkkitehdin ja yksi 30. palkkaluokan rakennusinsinööriin virka oli avoinna.

Osaston palveluksessa oli lisäksi tilapäisesti arkkitehteja, sisustusarkkitehteja, insinöörejä, opiskelijoita, toimistoapulaisia, maalarimestari, puhelinkeskuksen hoitaja ja

vahtimestari palkattuna tilapäisen työvoiman määrärahasta tai työmäärärahoista. Henkilökuntaan kuului vielä 35 vakinaista rakennusmestaria sekä vaihteleva määrä ylimääräisiä, työmäärärahoista palkattuja rakennusmestareita.

Eräiden kiireellisten rakennuskohteiden suunnittelu oli edelleen uskottava yksityisten arkkitehtitoimistojen tehtäväksi. Samoin oli käytettävä urakoitsijaliikkeitä eräiden töiden suoritukseen.

Kertomusvuonna saatiin suoritetuksi loppuun uudis-, muutos- ja lisärakennustöitä mm. seuraavissa laitoksissa, rakennuksissa ym.: Auroran sairaalan rakennus n:o 6 ja portinvartijan rakennus; Nummelan parantola; Malmin sairaalan uusi poliklinikkarakennus; Koskelan sairaskodin portinvartijan rakennus; juurikasvarasto; Meritullinkadun virastotalo; Porolahden, Vartiokylän, Oulunkylän ja Vallisaaren kansakoulu; ruotsinkielisen työväenopiston rakennus; Huopalahden poliisivartioasema; poikien ammattikoulun C-osasto; Toivolan koulukodin uusi II osastorakennus; pääkirjasto.

Uudisrakennustöitä sekä suuria muutos- ja lisärakennustöitä, jotka jatkuivat v:een 1959, suoritettiin kertomusvuonna seuraavissa laitoksissa, rakennuksissa ym.: Hesperian sairaala; Marian sairaalan talousrakennus; Nikkilän sairaalan voimalaitos; Malmin sairaalan päärakennus; Koskelan sairaskodin keittiö- ja keskusrakennus sekä uusi lämpökeskusrakennus; keskuspesulan rakennus; Suomenlinnan kansakoulu; suomenkielinen työväenopisto; rakennusviraston toimistorakennus; Toukolan konekorjaamon lisärakennukset sekä jätteen polttolaitos Kyläsaaressa.

Muiden laitosten laskuun suoritetuista ja kertomusvuonna valmistuneista uudis- ja lisärakennustöistä mainittakoon: Suvilahden höyryvoimalaitos (autovaja); Herttoniemen kytkinlaitos sekä 14 muuntamorakennusta. Työt Hanasaaren voimalaitoksella ja Vallilan kytkinlaitoksella jatkuivat seuraavaan vuoteen.

Lisäksi suoritettiin talorakennusosasto kertomusvuoden aikana huomattavan määrän korjaus- ja kunnostamistöitä kaupungin eri laitoksissa.

Kertomusvuoden aikana valmistuneita rakennuksia varten varattujen määrärahojen ylitysoikeuksia myönnettiin yhteensä 41.1 mmk, josta 13.5 mmk oli myönnetty jo ennen a.o. rakennustyön aloittamista. Vuoden aikana valmistuneiden rakennusten määrärahoista säästyi n. 76.7 mmk.

Työvoima vaihteli, ollen 1 024 työntekijää tammikuun ensimmäisellä viikolla ja 1 100 joulukuun viimeisellä viikolla. Se oli suurin, 1 446, 6. 7. — 12. 7. välisellä viikolla. Työvoiman viikkokeskimäärä koko vuoden aikana oli 1 111 (ed. v. 850) työntekijää.

Kaupungille kuuluvien rakennusten ja huoneistojen korjausta ja kunnossapitoa varten oli talousarvioon merkitty yhteensä 322 715 000 mk:n suuruinen määräraha. Korjaus- ja kunnossapitotöiden kustannukset nousivat 298 785 491 mk:aan, joten säästö oli 23 929 509 mk.

Uudis- ja muutosrakennustöitä varten oli talousarvioon varattu yhteensä 2 888 163 400 mk:n suuruinen määräraha. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 1 726 266 077 mk:aan.

Tämän lisäksi siirrettiin v:lta 1957 määrärahoja yhteensä 1 478 241 854 mk. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 928 670 707 mk:aan. Säästöä, 549 571 147 mk, siirrettiin 540 320 909 mk v:een 1959 ja jäännös eli 9 250 238 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Vuoden aikana suoritettiin edellisten lisäksi töitä, joita varten määräraha myönnettiin kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen käyttövaroista. Kaupungin muille virastoille ja laitoksille suoritetuista töistä laskutettiin yhteensä 760 448 419 mk, josta työttömyystöiden osuus oli 75 126 003 mk.

Kokonaiskustannukset talorakennusosaston töistä kertomusvuonna nousivat 3 714 170 694 (ed. v. 2 482 079 486) mk:aan.

Suorittamatta jääneitä töitä varten siirrettiin 1 644 516 184 mk v:een 1959.

Osasto käsitteli 1 212 diaariin vietyä asiaa ja antoi niistä lausuntoja. Lisäksi vietiin diaariin 1 479 tarjousta tai sopimusta.

Kesälomaa myönnettiin 1 917 (1 449) työntekijälle, yhteensä 23 952 päivää. Lomien kustannukset olivat 49 891 304 (40 560 854) mk. Sairauslomien kustannukset nousivat 21 695 506 (22 346 113) mk:aan. Hautausapuina maksettiin 355 815 (611 490) mk ja vapaapäiväpalkkoina 3 695 065 (3 071 535) mk.

Vakinaisten viranhaltijain palkat ylityökorvauksineen nousivat 95 092 612 mk:aan. Työsuhteessa olevien palkat olivat 48 120 902 mk.

Rakennusviraston I koneinsinöörin ylivalvontaan kuuluvien laitosten kattiloiden lukumäärä, laatu ja yhteinen tulipinta olivat kertomusvuoden lopussa seuraavat:

<i>Höyrykattilat:</i>	Luku	Tulipinta, m ²
Korkeapainekattilat	19	1 447.0
Matalapainekattilat	81	1 681.0
	Yhteensä	3 128.0
<i>Lämminvesikattilat</i>	241	3 911.0
	Kaikkiaan	7 039.0

Osa laitoksista oli liitetty Salmisaaren voimalaitoksen kaukolämmitysverkkoon, josta johtui kattiloiden lukumäärän ja tulipinnan väheneminen.

Kertomusvuoden kuluessa suoritetuista tärkeimmistä töistä mainittakoon seuraavat: Auran sairaalan osastorakennus n:o 6, saneeraus, valvonta ja lopputarkastus, Tukholman paviljongin muutostyö, valvonta ja lopputarkastus sekä saman sairaalan porttirakennuksen töiden suunnittelu, valvonta ja lopputarkastus. Seuraavissa rakennuksissa ym. suoritettiin saniteettitöiden valvonta ja lopputarkastus: Nikkilän sairaalan vanha hallintorakennus, Koskelan sairaskodin L-rakennus, Vallisaaren kansakoulu, Toivolan koulukodin II osastorakennus, Porolahden kirjasto, Meritullinkadun virastotalo, Suvilahden huolto- ja kytkinrakennus sekä kalustosuojarakennus, juurikasvarasto, Tervalammen työlaitoksen työpajarakennus sekä Rastilan saunarakennus. Kivelän sairaalan X osastorakennuksen varustaminen keskuslämmityslaitteilla suunniteltiin ja työt valvottiin. Töiden suunnittelua ja valvontaa suoritettiin myös seuraavissa rakennuksissa ym.: Malmin sairaalan lisärakennus ja vanha päärakennus, Marian sairaalan talousrakennus, Nummelan parantola, Vartiokylän ja Oulunkylän kansakoulut, suomenkielinen työväenopisto, pääkirjaston lisärakennus, rakennusviraston virastotalo, Vallilan ja Herttoniemen kytkinlaitokset, Hanasaaren voimalaitos, jätteiden polttolaitos Kyläsaarella, Toukolan konepajan lisärakennukset, rakennusviraston autokorjaamo Hernesaarella, eräät kaasulaitoksen rakennukset sekä Stansvikin kartanon lisärakennus. Kaupungintalon korttelin saneeraus suunniteltiin. Töiden lopputarkastus toimitettiin Laakson sairaalan talousrakennuksessa, Vallilan poliisitalossa sekä Länsisataman huoltorakennuksessa.

Ulkopuolisille suunnittelijoille annettujen töiden suunnitteluun, valvontaan ja lopputarkastuksiin osallistuttiin seuraavissa kohteissa: Auran, Nikkilän, Hesperian ja Laakson sairaalat, Koskelan sairaskoti, keskuspesula, poikien ammattikoulun C-rakennus, Suomenlinnan kansakoulu, ruotsinkielinen työväenopisto sekä Huopalahden poliisiasema.

Talorakennusosaston hoidossa olevissa laitoksissa suoritettiin lisäksi korjaustöitä sekä säännönmukaista lämmitysneuvontaa ja -tarkkailua.

Kaupungin eri laitoksille annettiin asiantuntija-apua alaan kuuluvissa kysymyksissä.

Puisto - o s a s t o

Puisto-osaston henkilökunnan muodostivat kaupunginpuutarhuri, apulaiskaupunginpuutarhuri, työnjohtajien esimies, yhdeksän piiripuutarhuri, piirtäjä, kaksi toimistoapulaisista, ylimääräinen toimistoapulainen sekä 13 työmäärärahoista palkattua työnjohtajaa.

Työntekijäin lukumäärä oli kertomusvuoden alussa 173. Näistä oli työttömyystyöntekijöitä 36. Vuoden lopussa oli 307, joista työttömyystyöntekijöitä 143. Keskimäärin oli viikottain 504 työntekijää. Suurin lukumäärä oli 852 kesäkuussa.

Vuoden aikana kuoli kuusi työntekijää ja eläkkeelle siirtyi seitsemän.

Sairaustapauksia oli 269. Sairauslomapalkkoja maksettiin 6 846 301 mk. Vuoden kuluessa sattui 107 tapaturmaa.

Osastolle saapui kaikkiaan 584 kirjelmää ja sieltä lähetettiin 258 kirjelmää, joista 51 lausuntoa tai esitystä yleisten töiden lautakunnalle. Saapuneita laskuja oli 1 616 ja lähetettyjä laskuja 512. Maksumääräyksiä kirjoitettiin 1 642.

Toimistossa laadittiin 45 puutarhasuunnitelmaa ja neljä muuta piirustusta.

Kasvihuoneissa ja lavoissa kasvatettiin 60 838 kasvia kukkaryhmiä varten. Lämmitysseen käytettiin 14 100 kg koksia ja 142 333 kg polttoöljyä n:o 2.

Taimistosta siirrettiin puistoihin seuraavat määrät kasveja:

	Istutettu puistoihin kpl	Vuoden lopussa kpl	lajikkeita
Lehtipuita	351	9 632	104
Havupuita	50	1 513	27
Koristepensaita	5 300	47 430	270
Köynnöskasveja	800	5 290	19
Perennoja	5 435	39 010	418
Kukkasipuleita	6 700	26 010	64

Osaston hoidossa oli vuoden lopussa 299 yleistä puistoa, 64 erinäisten kaupungin laitosten puistoa sekä 22 sopimuksen perusteella hoidettavaa puistoa.

Istutuksiin kohdistuneista vahingonteoista perittiin korvausta kaikkiaan 78 000 mk.

Leikkikenttätöitä jatkettiin Herttoniemen hiekkakuoppa-alueella, Roihuvuoressa, Maunulassa, Keskuspuistoalueella, Pyhtääntien varrella ja Pitäjänmäellä. Lopullisesti saatiin kuntoon Vainiontien ja Heinäpellontien leikkikenttä, Herttoniemen korttelien n:o 43110, 43111 ja 43114 leikkikenttä, Japaninkadun ja Kongontien välinen leikkipuisto, Pikkukoskentien korttelien n:o 28021 ja 28019 itäpuolella oleva leikkikenttä sekä Toivolan niityn leikkikenttä, Pohjos-Haagaan rakennettiin lasten kahluulammikko. Betonisia hiekkalaatikoita tehtiin 10, erilaisia keinuja 17 ja kiipeilytelineitä 10.

Edellisinä vuosina keskeneräisiksi jääneiden puistojen rakentamista jatkettiin. Lopullisesti saatiin kunnostetuksi Ohjaajan- ja Tolarintien välinen alue, Hämeentien kortteleiden n:o 665 ja 666 ja kadun välinen osa, Raisiontien ja Ruskeasuon leikkikenttä, Tiilipolun ja leikkikentän välinen osa, Tiilimäentien ja Nuottapolun kulma, Maunulan kansakoulun tonttia ympäröivä alue, Mäyrätien ja Hiihtomäentien välinen osa, Laakson sairaalan aidan ulkopuolella oleva alue, Käpylän ruotsinkielisen kansakoulun ja Arabiankadun välinen alue, Pohjolankadun ja Käpylääntien välinen alue, Koskelantien reunus, Puistokadun ja Ehrenströmintien kulma, Tolarintien, Pastori Jussilaisen- ja Näyttelijäntien väli sekä Kulosaaren ruotsalaisen yhteiskoulun ja Mannerheiminkadun välinen alue. Näiden lisäksi aloitettiin neljän uuden puiston rakentaminen.

Työllisyyystöinä jatkettiin seuraavien puistojen rakennustöitä: leikkipuisto Ulvilantiellä ja leikkikenttä korttelien n:o 43203 ja 43213 välisessä maastossa. Näiden lisäksi aloitettiin seuraavien puistojen rakennustyöt: Runar Schildtin puisto, Nuijamiesten- ja Poutuntien välinen alue, Et.-Kaarelan kerrostaloalue, Haagan sankaripuisto, Dagmarin- ja Museokadun kulmassa oleva puisto, Pitäjänmäen leikkikentän vesi- ja viemärijohtojen asennus, Vesilinnan ja Vesilinnankadun välinen alue, Siilitien ja Viikintien välinen alue, Majavatien ja Hiihtomäentien välinen alue, Keijukaistenpuisto, Pirttipolun puisto ja Halkosuontien leikkikenttä.

Puisto-osasto suoritti lisäksi tilauksesta töitä rakennusviraston eri osastoille, kaupungin muille laitoksille sekä yksityisille. Näistä töistä olivat huomattavimmat ruotsinkielisen työväenopiston ympäristö, uuden vesilinnan kattopuutarha ja ympäristö, Alppilan viemärin kaivauksesta aiheutuneet työt, Porolahden kansakoulun piha, Koskelan sairauskodin ja Porolahden puhdistuslaitoksen ympäristö, Pitäjänmäentien ja Pajamäen risteys, Töölöntorin liikennejakajat, Vallisaaren ja Vartiokylän kansakoulujen pihat, Laakson sairaalan lämpökeskuksen ympäristö, juurikasvaraston kattopuutarha sekä eräät siivoustyöt puhtaanapito-osastolle.

Tilauksien rahallinen arvo oli kaikkiaan 24 226 742 mk.

Talousarvioon oli kertomusvuonna merkitty yleisten töiden pääluokan luvun Istutukset korjaus- ja kunnossapitotileille yhteensä 119 128 650 mk. Ylitysoikeutta em. tileille myönnettiin 14.184 mmk. Menot tilien mukaan olivat 130 532 040 mk. Tuloa tuottamattomien pääomamenojen luvun Istutukset kohdalla oli kertomusvuonna varattu määrärahoja 90.444 mmk. Ylitysoikeutta em. tileille myönnettiin 15.5 mmk. Menot tilien mu-

kaan olivat 78 445 212 mk. Tuloa tuottamattomille pääomatileille merkityistä siirtomäärärahoista siirtyi seuraaville vuosille yhteensä 34 988 722 mk.

Puisto-osaston tulot kertomusvuonna olivat kaikkiaan 1 822 067 mk. Nämä jakaantuivat seuraavasti: ruukkukasvien ja leikkokukkien myynti 628 098 mk, taimistotuotteiden myynti 591 145 mk, lannan ja mullan myynti 193 839 mk, kasvien vuokraus 291 975 mk sekä muut sekalaiset tulot 117 010 mk.

Hankintaosasto

Hankintaosaston päätoimiston henkilökuntaan kuuluivat hankintapäällikkö, apulais-hankintapäällikkö, osastokamreeri, varastokirjanpitäjä, toimentaja, inventoija, seitsemän vakinaista toimistoapulaista sekä yksi tilapäinen ja yksi työmäärärahoilla palkattu toimistoapulainen.

Päävarastossa, Malminkatu 5, oli varastonhoitaja, apulaisvarastonhoitaja, varastoesimies, varastokirjanpitäjä, kaksi vakinaista toimistoapulaista sekä yksi tilapäinen ja yksi työmäärärahoilla palkattu toimistoapulainen. Hakaniemen, Ruoholahden ja Töölön alavarastoissa, Toukolan puutavaravarastossa ja Herttoniemen varastossa toimi esimiehenä varastoesimies. Näistä neljä oli vakinaista ja yksi työmäärärahoilla palkattu. Varastoissa oli työntekijöitä 31. 12. yhteensä 67.

Varastossa olleiden rakennusaineiden ja muiden tarvikkeiden arvo oli 1. 1. 1958 161 926 483 mk. Vuoden aikana niitä ostettiin 1 051 524 027 mk:n arvosta ja annettiin käytettäväksi 1 068 276 553 mk:n arvosta. V:een 1959 siirtyneiden rakennusaineiden ja tarvikkeiden arvo oli 145 173 957 mk.

Varastosta annettujen tavaroiden määrät jakautuivat rakennusviraston eri osastojen ja kaupungin muiden laitosten sekä yksityisten kesken raha-arvon mukaan seuraavasti: katurakennusosasto 353 366 900 mk, talorakennusosasto 439 667 330 mk, puhtaanapito-osasto 85 485 790 mk, puisto-osasto 12 899 180 mk, hankintaosasto 7 111 300 mk, rakennusvirasto ja tiliosasto 916 430 mk, konevarikko 24 940 750 mk, satamalaitos 77 202 250 mk, muut kaupungin laitokset 63 810 100 mk, yksityiset 2 102 523 mk sekä erinäiset hyvitykset ja palautukset 774 000 mk, yhteensä 1 068 276 553 mk.

Muille kaupungin laitoksille ja virastoille tehtäviä hankintoja hoidettiin joko hankintasopimuksilla ja tilauksilla, jolloin tavara toimitettiin liikkeestä suoraan ao. laitokselle tai virastolle, tai tavaratoimituksina hankintaosaston varastoista. Sopimuksilla ja tilauksilla laitoksille ja virastoille toimitettujen hankintojen arvo nousi vuoden aikana 209 164 257 mk:aan ja konevarikolle samalla tavalla toimitettujen tavaroiden arvo 57 762 254 mk:aan.

Osaston suorittamien rakennusaine-, kone-, kalusto- ja kulutustarvikehankintojen kokonaisarvo kertomusvuoden aikana oli 1 646 045 988 mk.

Vuokratuloja vieraille lainatuista työkaluista, työkoneista ja lipuista oli 2 617 293 mk.

Osastolle saapui kertomusvuoden aikana 2 493 kirjettä ja lähetettiin 1 222. Laskuja saapui 9 348 ja lähetettiin 3 049.

Konevarikko

Konevarikko, jonka päällikkönä toimi tp. apulaiskaupungininsinööri, jakautui toimistoon, konekorjaamoon, autokorjaamoon ja konevarastoon. Toimiston henkilökuntaan kuuluivat toimistoesimies, kirjanpitäjä, kolme vakinaista toimistoapulaista, yksi tilapäinen toimistoapulainen, kaksi työsopimussuhteessa olevaa toimistoapulaista sekä työsopimussuhteessa oleva tuntikirjuri ja lähetti. Konekorjaamossa oli konekorjaamon päällikkö, kaksi vakinaista ja neljä työsopimussuhteessa olevaa työnjohtajaa, yksi vakinainen piirtäjä sekä työsopimussuhteessa olevat suunnittelija ja talonmies-lämmittäjä. Autokorjaamossa oli autokorjaamon päällikkö, kaksi vakinaista ja yksi työsopimussuhteessa oleva työnjohtaja sekä työsopimussuhteessa olevat kirjuri ja tuntikirjuri. Konevarastossa, joka käsitti sekä kone- että tarveainearaston, oli konevarastonhoitaja ja varastoesimies, molemmat vakinaisina.

Työntekijöitä oli 31. 12. konekorjaamossa 170, autokorjaamossa 74 ja konevarastossa 5 eli yhteensä 249.

Konekorjaamon tuotantokomiteaan kuului puheenjohtajana koneasentaja Otto Päivinen, varapuheenjohtajana seppä Urpo Järvinen, sihteerinä ins. Erkki Katajisto ja varasihteerinä toimistoesimies Nils Nyström sekä muina jäseninä apul.kaup.ins. Lemmitty

Salmensaari, apul.katurak.pääll. Kaarlo Laurila, suunnittelija Toivo Mattila, asent. Paavo Makkonen, viilaaja Pentti Ukkola ja peltiseppä Olavi Hämäläinen. Varajäseninä olivat katurak.pääll. Yrjö Virtanen, työpääll. Esko Toivola, autokorjaamon pääll. Veikko Kiviniemi, kirjanpit. Olavi Kinnunen, työnjoht. Sven Linkosalmi, sorvaaja Aimo Salonen, viilaaja Einar Dahlbom, asent. Eero Sainio ja kursoijat Onni Brunila ja Åke Siren.

Autokorjaamon tuotantokomitean varsinaiset jäsenet olivat: puheenjohtajana autokorjaamon pääll. Kiviniemi, varapuheenjohtajana työnjoht. Vihtori Haaparanta, sihteerinä kirvesmies Väinö Roine, varasihteerinä asent. Vilho Miettinen sekä muina jäseninä apul.kaup.ins. Salmensaari ja asent. Hugo Vesterlund. Varajäseniä olivat katurak.pääll. Virtanen, konekorjaamon pääll. Katajisto, työnjoht. Kalle Viljamaa, seppä Esko Laine, asent. Oiva Virtanen ja viilaaja Evald Rasila.

Konekorjaamon laajennustyö, joka aloitettiin v:n 1957 lokakuussa, jatkui koko kertomusvuoden. On selvää, että tämä vaikeutti korjaamon toimintaa, mutta siitä huolimatta kyettiin aiheutunut työruuhka selvittämään. Laajennusohjelmaan sisältynyt huoltokorjaamo saatiin käyttöön syksyllä.

Vuoden aikana suoritettut työt jakautuivat rakennusviraston eri osastojen ja kaupungin laitosten kesken markkamääräisesti seuraavasti: katurakennusosasto 21 102 074 mk, talorakennusosasto 27 147 511 mk, puhtaanapito-osasto 71 125 876 mk, puisto-osasto 6 730 468 mk, hankintaosasto 113 325 865 mk, rakennusviraston muut osastot 4 500 mk, satamalaitos 20 770 763 mk ja muut kaupungin laitokset 42 050 228 mk eli yhteensä 302 257 285 mk.

Varastossa 1. 1. olleiden tarveaineiden arvo oli 76 630 217 mk. Vuoden aikana niitä ostettiin 68 937 318 mk:n arvosta ja luovutettiin käyttöön 80 021 712 mk:n arvosta. V:een 1959 siirtyneiden tarvikkeiden arvo oli 72 957 428 mk.

Vuoden aikana saapui 6 863 laskua ja lähetettiin 1 592. Maksumääräyksiä annettiin samana aikana 1 143. Työtilauksia oli 7 643.

Tiliosasto

Tiliosaston kassavirastona toimi rahatoimisto.

Tiliosaston henkilökunnan muodostivat kamreeri, pääkirjanpitäjä, kirjanpitäjä, kasanhoitaja, 11 toimistoapulaista, joista kaksi työskenteli puhtaanapito-osastossa, ja lähetti. Toinen näistä toimistoapulaisista kuoli 2. 10., josta lähtien mainitussa osastossa oli vain yksi tiliosastoon kuuluva. Henkilökunnasta oli 4 viranhaltijaa sairauslomalla yhteensä 109 päivää.

Tilitositteita oli vuoden aikana yhteensä 62 412, joista maksumääräyksiä 44 007, kassatositteita 13 001 ja muistiotositteita 5 404. Laskuja lähetettiin yhteensä 17 713, joista yksityisille 12 899 ja kaupungin muille virastoille ja laitoksille 4 814. Lähetettyjä kirjeitä oli 95 ja lähetteitä 1 392.

Tiliosaston toiminnan laajuus selviää seuraavasta menojen ja tulojen erittelystä: siirtyvät työmäärärahat 1 964 898 996 mk, talousarviotyöt 4 944 014 465 mk, työttömyystyöt 2 201 964 105 mk, ylimääräiset työt 123 596 258 mk, laskutettavat työt 361 867 098 mk, lähetetilin menot 9 790 062 094 mk, lähetetilin tulot 3 770 198 086 mk, kaupungin muiden laitosten tilit 1 876 704 742 mk, ennakkovarat 109 645 931 mk, tarveaineet 1 845 729 162 mk, tuloveroennakko 523 355 690 mk, huoltokassa 117 606 888 mk, leski- ja orpoeläkekassa 407 256 mk, menojäämät 289 388 848 mk, tulojäämät 122 907 414 mk, rakennusviraston tulot 846 964 569 mk, yhteensä 28 889 311 602 mk.

Rakennusviraston käteiskassan rahanvaihto kertomusvuoden aikana oli 936 426 676 mk sekä työntekijäin palkat 2 944 241 941 mk.